

KONWENCJA**o jurysdykcji i uznawaniu oraz wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych**

PREAMBUŁA

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY NINIEJSZEJ KONWENCJI,

PRAGNĄC wzmocnienia na swoim terytorium ochrony prawnej osób tam zamieszkałych,

ZWAŻYWSZY, że w tym celu konieczne jest określenie międzynarodowej jurysdykcji sądów, ułatwienie uznawania orzeczeń i wprowadzenie sprawnego postępowania zapewniającego wykonywanie orzeczeń, dokumentów urzędowych i ugód sądowych,

ŚWIADOME więzi istniejących między nimi, potwierdzonych w dziedzinie gospodarczej przez umowy o wolnym handlu zawarte między Wspólnotą Europejską a niektórymi państwami członkowskimi Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu,

UWZGLĘDNIAJĄC:

- Konwencję brukselską z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, wraz ze zmianami wynikającymi z konwencji o przystąpieniach, związanych ze stopniowym rozszerzaniem Unii Europejskiej,
- Konwencję z Lugano z dnia 16 września 1988 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, która rozszerza zakres stosowania postanowień konwencji brukselskiej z 1968 r. na niektóre państwa członkowskie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu,
- rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, które zastąpiło wyżej wymienioną konwencję brukselską,
- Umowę pomiędzy Wspólnotą Europejską a Królestwem Danii w sprawie właściwości sądów oraz uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, podpisaną w Brukseli w dniu 19 października 2005 r.,

PRZEKONANE, że wskutek rozszerzenia zakresu obowiązywania zasad ustanowionych w rozporządzeniu (WE) nr 44/2001 na Umawiające się Strony niniejszej konwencji umocni współpracę prawną i gospodarczą,

PRAGNĄC zapewnić jak najbardziej jednolitą wykładnię niniejszej konwencji,

POSTANOWIŁY w tym duchu zawrzeć niniejszą konwencję oraz

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

ROZDZIAŁ I

ZAKRES*Artykuł 1*

1. Niniejsza konwencja ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, niezależnie od rodzaju sądu. Nie dotyczy ona w szczególności spraw podatkowych, celnych ani administracyjnych.
2. Konwencji nie stosuje się do:
 - a) stanu cywilnego, zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych, jak również ustawowego przedstawicielstwa osób fizycznych, stosunków majątkowych wynikających z małżeństwa, prawa spadkowego włącznie z testamentami;

- b) upadłości, układow i innych podobnych postępowań;
- c) ubezpieczeń społecznych;
- d) sądownictwa polubownego.

3. W niniejszej konwencji pojęcie „państwo związane niniejszą konwencją” oznacza każde państwo będące Umawiającą się Stroną niniejszej konwencji lub państwem członkowskim Wspólnoty Europejskiej. Pojęcie to może również oznaczać Wspólnotę Europejską.

ROZDZIAŁ II

JURYSDYKCJA

SEKCJA 1

Przepisy ogólne

Artykuł 2

1. Z zastrzeżeniem przepisów niniejszej konwencji osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa.
2. Do osób, które nie są obywatelami państwa związanego niniejszą konwencją, w którym mają miejsce zamieszkania, stosuje się przepisy jurysdykcyjne właściwe dla obywateli tego państwa.

Artykuł 3

1. Osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją mogą być pozywane przed sądy innego państwa związanego niniejszą konwencją tylko zgodnie z przepisami sekcji 2–7 niniejszego rozdziału.
2. W szczególności nie mają wobec tych osób zastosowania krajowe przepisy jurysdykcyjne wymienione w załączniku I.

Artykuł 4

1. Jeżeli pozwany nie ma miejsca zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją, jurysdykcję sądów każdego państwa związanego niniejszą konwencją, z zastrzeżeniem artykułów 22 i 23, określa prawo tego państwa.
2. Przeciwnie pozwanemu, który nie ma miejsca zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją, każda osoba mająca miejsce zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją, niezależnie od posiadanego obywatelstwa, może powoływać się w tym państwie na obowiązujące tam przepisy jurysdykcyjne, w szczególności te, które są wymienione w załączniku I, tak jak obywatel tego państwa.

SEKCJA 2

Jurysdykcja szczególna

Artykuł 5

Osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją, może być pozwana w innym państwie związanym niniejszą konwencją:

- 1) a) jeżeli przedmiotem postępowania jest umowa lub roszczenia wynikające z umowy – przed sąd miejsca, gdzie zobowiązanie zostało wykonane albo miało być wykonane;
- b) w rozumieniu niniejszego przepisu – i o ile co innego nie zostało uzgodnione – miejscem wykonania zobowiązania jest:
 - w przypadku sprzedaży rzeczy ruchomych – miejsce w państwie związanym niniejszą konwencją, w którym rzeczy te zgodnie z umową zostały dostarczone albo miały zostać dostarczone,

- w przypadku świadczenia usług – miejsce w państwie związanym niniejszą konwencją, w którym usługi zgodnie z umową były świadczone albo miały być świadczone;
- c) jeśli litera b) nie ma zastosowania, wówczas stosuje się literę a);
- 2) w sprawach alimentacyjnych,
 - a) gdzie uprawniony do alimentów ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu; lub
 - b) w wypadku gdy sprawa alimentacyjna jest rozpoznawana łącznie ze sprawą dotyczącą stanu cywilnego – przed sąd, który ma jurysdykcję do rozpoznania tej sprawy według własnego prawa, chyba że jurysdykcja ta opiera się jedynie na obywatelstwie jednej ze stron; lub
 - c) w wypadku gdy sprawa alimentacyjna jest rozpoznawana łącznie ze sprawą dotyczącą odpowiedzialności rodzicielskiej – przed sąd, który ma jurysdykcję do rozpoznania tej sprawy według własnego prawa, chyba że jurysdykcja ta opiera się jedynie na obywatelstwie jednej ze stron;
 - 3) jeżeli przedmiotem postępowania jest czyn niedozwolony lub czyn podobny do czynu niedozwolonego albo roszczenia wynikające z takiego czynu – przed sąd miejsca, gdzie nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę;
 - 4) w sprawach roszczeń o odszkodowanie lub przywrócenie stanu poprzedniego, które wynikają z czynu zagrożonego karą – przed sąd karny, do którego wniesiono akt oskarżenia, o ile sąd ten może według swojego prawa rozpoznawać roszczenia cywilnoprawne;
 - 5) w sprawach dotyczących sporów wynikających z działalności filii, agencji lub innego oddziału – przed sąd miejsca, gdzie znajduje się filia, agencja lub inny oddział;
 - 6) w sprawach, w których występuje w charakterze założyciela, „trustee” lub uposażonego z tytułu „trustu” utworzonego na podstawie ustawy lub czynności prawnej dokonanej w formie pisemnej albo poświadczonej na piśmie – przed sądy państwa związanego niniejszą konwencją, na terytorium którego „trust” ma swoją siedzibę;
 - 7) w sprawach dotyczących sporu o zapłatę wynagrodzenia za ratownictwo lub udzielenie pomocy dla ładunku lub frachtu, które żądane jest z tytułu działań związanych z ratownictwem lub udzieleniem pomocy – przed sąd, na obszarze właściwości którego ten ładunek lub fracht:
 - a) został zajęty w celu zabezpieczenia takiej zapłaty; lub
 - b) mógł zostać zajęty, lecz złożone zostało poręczenie lub inne zabezpieczenie,

pod warunkiem że przepis ten ma zastosowanie jedynie wówczas, jeżeli twierdzi się, że pozwany ma prawa do ładunku lub frachtu albo że takie prawa miał w czasie działań ratowniczych lub udzielenia pomocy.

Artykuł 6

Osoba mająca miejsce zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją może być również pozwana:

- 1) jeżeli pozywa się łącznie kilka osób – przed sąd miejsca, w którym ma miejsce zamieszkania jeden z pozwanych, o ile między sprawcami istnieje tak ścisła więź, że požądane jest ich łączne rozpoznanie i rozstrzygnięcie w celu uniknięcia wydania w oddzielnych postępowaniach sprzecznych ze sobą orzeczeń;

- 2) w sprawach dotyczących powództwa z tytułu rękojmi i gwarancji lub powództwa interwencyjnego – przed sąd, przed którym toczy się główne postępowanie, chyba że powództwo to zostało wytoczone jedynie w celu wyłączenia tej osoby spod jurysdykcji sądu dla niej właściwego;
- 3) w sprawach dotyczących powództwa wzajemnego, które opiera się na tej samej umowie lub na tym samym stanie faktycznym, na których zostało oparte powództwo główne – przed sąd, w którym zawisło powództwo główne;
- 4) jeżeli przedmiotem postępowania jest umowa lub roszczenia wynikające z umowy i powództwo może zostać połączone z powództwem przeciwko temu samemu pozwanemu o prawa rzeczowe na nieruchomościach – przed sąd państwa związanego konwencją, w którym położona jest nieruchomość.

Artykuł 7

Jeżeli na podstawie niniejszej konwencji sąd państwa związanego niniejszą konwencją ma jurysdykcję w sprawach dotyczących odpowiedzialności z tytułu używania lub eksploatacji statku, wówczas również w sprawach dotyczących ograniczenia tej odpowiedzialności rozstrzyga ten sąd lub inny sąd wskazany na jego miejsce przez prawo tego państwa.

SEKCJA 3

Jurysdykcja w sprawach dotyczących ubezpieczenia

Artykuł 8

Bez uszczerbku dla artykułu 4 i artykułu 5 ustęp 5 w sprawach dotyczących ubezpieczenia jurysdykcję określa niniejsza sekcja.

Artykuł 9

1. Ubezpieczyciel mający miejsce zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją może być pozwany:
 - a) przed sądy państwa, w którym ma miejsce zamieszkania; lub
 - b) w przypadku powództw ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uposażonego z tytułu ubezpieczenia – przed sąd miejsca, w którym powód ma miejsce zamieszkania; lub
 - c) jeżeli jest on współubezpieczycielem, przed sąd państwa związanego niniejszą konwencją, przed który został pozwany główny ubezpieczyciel.
2. Jeżeli ubezpieczyciel nie ma miejsca zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją, ale posiada filię, agencję lub inny oddział w jednym z państw związanych niniejszą konwencją, to w sporach wynikających z ich działalności jest traktowany tak, jak gdyby miał miejsce zamieszkania na terytorium tego państwa.

Artykuł 10

W odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub ubezpieczenia nieruchomości ubezpieczyciel może być ponadto pozwany przed sąd miejsca, gdzie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Tę samą zasadę stosuje się, jeżeli ruchomości i nieruchomości objęte są tą samą umową ubezpieczenia, a powstała na nich szkoda wynika z tego samego zdarzenia.

Artykuł 11

1. W odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel może być również pozwany przed sąd, w którym zawisło powództwo poszkodowanego przeciwko ubezpieczonemu, o ile jest to dopuszczalne według prawa tego sądu.
2. Przepisy artykułów 8–10 mają zastosowanie do powództw wytoczonych przez poszkodowanego bezpośrednio przeciwko ubezpieczycielowi, jeżeli takie bezpośrednie powództwo jest dopuszczalne.
3. Jeżeli prawo właściwe dla takiego powództwa bezpośredniego przewiduje przypozwanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, to ten sam sąd ma jurysdykcję także wobec tych osób.

Artykuł 12

1. Bez uszczerbku dla artykułu 11 ustęp 3 ubezpieczyciel może pozywać tylko przed sądy państwa związanego niniejszą konwencją, na którego terytorium pozwany ma miejsce zamieszkania, bez względu na to, czy jest on ubezpieczającym, ubezpieczonym czy też uposażonym z tytułu ubezpieczenia.
2. Przepisy niniejszej sekcji nie naruszają prawa do wytoczenia powództwa wzajemnego przed sąd, w którym zgodnie z przepisami niniejszej sekcji zawisło powództwo główne.

Artykuł 13

Od przepisów niniejszej sekcji można odstąpić na podstawie umowy tylko wówczas:

- 1) jeżeli umowa została zawarta po powstaniu sporu; lub
- 2) jeżeli przyznaje ona ubezpieczającemu, ubezpieczonemu lub uposażonemu z tytułu ubezpieczenia uprawnienie do występowania przed sądy inne niż wymienione w niniejszej sekcji; lub
- 3) jeżeli została ona zawarta między ubezpieczającym a ubezpieczycielem, którzy w chwili zawarcia umowy mają miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w tym samym państwie związanym niniejszą konwencją, celem uzasadnienia jurysdykcji sądów tego państwa także wówczas, gdy zdarzenie wywołujące szkodę nastąpiło za granicą, chyba że taka umowa nie jest dopuszczalna według prawa tego państwa; lub
- 4) jeżeli została ona zawarta przez ubezpieczającego, który nie ma miejsca zamieszkania w państwie związanym niniejszą konwencją, z wyjątkiem ubezpieczenia obowiązkowego lub ubezpieczenia nieruchomości położonej w państwie związanym niniejszą konwencją; lub
- 5) jeżeli dotyczy ona umowy ubezpieczenia obejmującej jedno lub więcej ryzyk, wymienionych w artykule 14.

Artykuł 14

Do zakresu regulacji artykułu 13 ustęp 5 należą następujące ryzyka:

- 1) wszelkie szkody:
 - a) w statkach morskich, urządzeniach umieszczonych na wodach przybrzeżnych lub na morzu otwartym albo w statkach powietrznych, wynikłe z ryzyk związanych z ich użytkowaniem w celach gospodarczych;
 - b) w przewożonych towarach innych niż bagaż pasażerów, jeżeli towary te przewożone są wyłącznie lub częściowo przez te statki morskie lub powietrzne;
- 2) odpowiedzialność wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem odpowiedzialności za szkody na osobie pasażerów lub za szkody w ich bagażu:
 - a) wynikająca z używania lub eksploatacji statków morskich, urządzeń lub statków powietrznych, o których mowa w punkcie 1 litera a), chyba że – co dotyczy tych ostatnich – przepisy prawne państwa związanego niniejszą konwencją, w którym statek powietrzny został wpisany do rejestru, zakazują zawierania umów dotyczących jurysdykcji w sprawach ubezpieczenia od takich ryzyk;
 - b) za szkody spowodowane przez przewożone towary podczas przewozu w rozumieniu punktu 1 litera b);
- 3) straty finansowe związane z użytkowaniem lub eksploatacją statków morskich, urządzeń lub statków powietrznych, o których mowa w punkcie 1 litera a), w szczególności utrata frachtu lub opłaty czarterowej;

- 4) jakiegokolwiek dodatkowe ryzyko pozostające w związku z jednym z ryzyk wymienionych w punktach 1–3;
- 5) niezależnie od punktów 1–4, wszystkie duże ryzyka.

SEKCJA 4

Jurysdykcja w sprawach dotyczących umów z udziałem konsumentów

Artykuł 15

1. Jeżeli przedmiotem postępowania jest umowa lub roszczenia z umowy, którą zawarła osoba, konsument, w celu, który nie może być uważany za działalność zawodową lub gospodarczą tej osoby, jurysdykcję określa się na podstawie niniejszej sekcji bez uszczerbku dla artykułu 4 i artykułu 5 punkt 5:

- a) jeżeli chodzi o umowę sprzedaży na raty rzeczy ruchomych; lub
- b) jeżeli chodzi o umowę pożyczki spłacanej ratami lub inną umowę kredytową, która przeznaczona jest do finansowania kupna rzeczy tego rodzaju; lub
- c) we wszystkich innych przypadkach, gdy druga strona umowy w państwie związanym niniejszą konwencją, na którego terytorium konsument ma miejsce zamieszkania, prowadzi działalność zawodową lub gospodarczą lub taką działalność w jakikolwiek sposób kieruje do tego państwa lub do kilku państw włącznie z tym państwem, a umowa wchodzi w zakres tej działalności.

2. Jeżeli kontrahent konsumenta nie ma miejsca zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją, ale posiada filię, agencję lub inny oddział w jednym z państw związanych niniejszą konwencją, to będzie on traktowany w sporach dotyczących ich działalności, tak jak gdyby miał miejsce zamieszkania na terytorium tego państwa.

3. Niniejsza sekcja nie ma zastosowania do umów przewozu, z wyjątkiem umów podróży przewidujących w zamian za cenę ryczałtową połączone świadczenia przewozu i noclegu.

Artykuł 16

1. Konsument może wytoczyć powództwo przeciwko swemu kontrahentowi albo przed sądy państwa związanego niniejszą konwencją, na którego terytorium ten kontrahent ma miejsce zamieszkania, albo przed sąd miejsca, w którym konsument ma miejsce zamieszkania.

2. Kontrahent może wytoczyć powództwo przeciwko konsumentowi tylko przed sądy państwa związanego niniejszą konwencją, na którego terytorium konsument ma miejsce zamieszkania.

3. Przepisy niniejszego artykułu nie naruszają prawa do wytoczenia powództwa wzajemnego przed sąd, przed którym zgodnie z niniejszą sekcją zawisło powództwo główne.

Artykuł 17

Od przepisów niniejszej sekcji można odstąpić na podstawie umowy tylko wówczas:

- 1) jeżeli umowa została zawarta po powstaniu sporu; lub
- 2) jeżeli przyznaje ona konsumentowi uprawnienie do wytaczania powództwa przed sądy inne niż wymienione w niniejszej sekcji; lub
- 3) jeżeli została ona zawarta między konsumentem a jego kontrahentem, którzy w chwili zawarcia umowy mają miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w tym samym państwie związanym niniejszą konwencją, a umowa ta uzasadnia jurysdykcję sądów tego państwa, chyba że taka umowa nie jest dopuszczalna według prawa tego państwa.

SEKCJA 5

Jurysdykcja w zakresie indywidualnych umów o pracę*Artykuł 18*

1. Jeżeli przedmiotem postępowania jest indywidualna umowa o pracę lub roszczenia z indywidualnej umowy o pracę, jurysdykcję określa się według niniejszej sekcji, bez uszczerbku dla artykułu 4 i artykułu 5 punkt 5.
2. Jeżeli pracodawca, z którym pracownik zawarł indywidualną umowę o pracę, nie ma miejsca zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją, ale posiada filię, agencję lub inny oddział w jednym z państw związanych niniejszą konwencją, to będzie traktowany w sporach dotyczących ich działalności, jak gdyby miał miejsce zamieszkania na terytorium tego państwa.

Artykuł 19

Pracodawca mający miejsce zamieszkania w państwie związanym niniejszą konwencją może być pozwany:

- 1) przed sądy państwa, w którym ma miejsce zamieszkania; lub
- 2) w innym państwie związanym niniejszą konwencją:
 - a) przed sąd miejsca, w którym pracownik zazwyczaj świadczy lub ostatnio zazwyczaj świadczył pracę; lub
 - b) jeżeli pracownik zazwyczaj nie świadczy lub zazwyczaj nie świadczył pracy w jednym i tym samym państwie – przed sąd miejsca, w którym znajduje się albo znajdował się oddział, który pracownika zatrudnił.

Artykuł 20

1. Pracodawca może wytoczyć powództwo tylko przed sądami państwa związanego niniejszą konwencją, na którego terytorium pracownik ma miejsce zamieszkania.
2. Przepisy niniejszej sekcji nie naruszają prawa do wytoczenia powództwa wzajemnego przed sąd, przed którym zgodnie z niniejszą sekcją zawisło powództwo główne.

Artykuł 21

Od przepisów niniejszej sekcji można odstąpić na podstawie umowy tylko wówczas:

- 1) jeżeli umowa została zawarta po powstaniu sporu; lub
- 2) jeżeli przyznaje ona pracownikowi prawo do wytaczania powództwa przed sądy inne niż wymienione w niniejszej sekcji.

SEKCJA 6

Jurysdykcja wyłączna*Artykuł 22*

Niezależnie od miejsca zamieszkania jurysdykcję wyłączną mają:

- 1) w sprawach, których przedmiotem są prawa rzeczowe na nieruchomościach oraz najem lub dzierżawa nieruchomości – sądy państwa związanego niniejszą konwencją, w którym nieruchomość jest położona.

Jednak w sprawach dotyczących najmu lub dzierżawy nieruchomości zawartych na czasowy użytek prywatny, nieprzekraczający sześciu kolejnych miesięcy, jurysdykcję mają również sądy państwa związanego niniejszą konwencją, w którym pozwany ma miejsce zamieszkania, jeżeli najemca lub dzierżawca jest osobą fizyczną, a właściciel oraz najemca lub dzierżawca mają miejsce zamieszkania w tym samym państwie związanym niniejszą konwencją;

- 2) w sprawach, których przedmiotem jest ważność, nieważność lub rozwiązanie spółki lub osoby prawnej albo ważność decyzji ich organów – sądy państwa związanego niniejszą konwencją, na którego terytorium spółka lub osoba prawna ma swoją siedzibę. Przy ustalaniu, gdzie znajduje się siedziba, sąd stosuje przepisy swojego prawa prywatnego międzynarodowego;
- 3) w sprawach, których przedmiotem jest ważność wpisów do rejestrów publicznych – sądy państwa związanego niniejszą konwencją, na którego terytorium rejestry są prowadzone;
- 4) w sprawach, których przedmiotem jest rejestracja lub ważność patentów, znaków towarowych, wzorów i modeli, jak również podobnych praw wymagających zgłoszenia lub zarejestrowania – sądy państwa związanego niniejszą konwencją, na którego terytorium wystąpiono ze zgłoszeniem lub o rejestrację albo nastąpiło zgłoszenie lub rejestracja albo na podstawie aktu prawa wspólnotowego lub umowy międzynarodowej uznaje się, że zgłoszenie lub rejestracja nastąpiły.

Bez uszczerbku dla jurysdykcji Europejskiego Urzędu Patentowego zgodnie z Konwencją o przyznawaniu europejskich patentów, podpisaną w Monachium dnia 5 października 1973 r., sądy każdego państwa związanego niniejszą konwencją mają, bez względu na miejsca zamieszkania stron, jurysdykcję wyłączną we wszystkich postępowaniach dotyczących przyznania lub ważności europejskiego patentu przyznanego dla tego państwa, niezależnie od tego, czy dana kwestia została podniesiona w pozwie czy w celu obrony;

- 5) w postępowaniach, których przedmiotem jest wykonanie orzeczeń – sądy państwa związanego niniejszą konwencją, na którego terytorium wykonanie powinno nastąpić lub nastąpiło.

SEKCJA 7

Umowa dotycząca jurysdykcji

Artykuł 23

1. Jeżeli strony, z których przynajmniej jedna ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją, uzgodniły, że sąd lub sądy państwa związanego niniejszą konwencją powinny rozstrzygać spór już wynikły albo spór przyszły mogący wyniknąć z określonego stosunku prawnego, to sąd lub sądy tego państwa mają jurysdykcję. Sąd lub sądy tego państwa mają jurysdykcję wyłączną, o ile strony nie uzgodniły czego innego. Taka umowa dotycząca jurysdykcji musi być zawarta:

- a) w formie pisemnej lub ustnej potwierdzonej na piśmie; lub
- b) w formie, która odpowiada praktyce przyjętej między stronami; lub
- c) w handlu międzynarodowym – w formie odpowiadającej zwyczajowi handlowemu, który strony znały lub musiały znać i który strony umów tego rodzaju w określonej dziedzinie handlu powszechnie znają i którego stale przestrzegają.

2. Elektroniczne przekazy umożliwiające trwały zapis umowy są zrównane z formą pisemną.

3. Jeżeli taka umowa została zawarta przez strony, z których żadna nie ma miejsca zamieszkania na terytorium któregośkolwiek państwa związanego niniejszą konwencją, to sądy innych państw związanych niniejszą konwencją nie mogą orzekać, chyba że uzgodniony przez strony sąd lub sądy prawomocnie stwierdziły brak swej jurysdykcji.

4. Jeżeli w zawartych na piśmie warunkach powołania „trustu” zostało stwierdzone, że powództwa przeciwko założycielowi, „trustee” lub uposażonemu z tytułu „trustu” rozpoznawać ma sąd lub sądy państwa związanego niniejszą konwencją, to ten sąd lub te sądy mają jurysdykcję wyłączną, jeżeli chodzi o stosunki między tymi osobami lub ich prawa lub obowiązki w ramach „trustu”.

5. Umowy dotyczące jurysdykcji i odpowiednie przepisy zawarte w warunkach powołania „trustu” nie wywołują skutku prawnego, jeżeli są sprzeczne z przepisami artykułów 13, 17 lub 21 albo jeżeli sądy, których jurysdykcja została wyłączona przez strony w umowie, mają wyłączną jurysdykcję na podstawie artykułu 22.

Artykuł 24

Jeżeli sąd państwa związanego niniejszą konwencją nie ma jurysdykcji na podstawie innych przepisów niniejszej konwencji, uzyskuje on jurysdykcję, jeżeli pozwany przed sądem tym wda się w spór. Zasada ta nie ma zastosowania, jeżeli pozwany wdaje się w spór w tym celu, aby podnieść zarzut braku jurysdykcji lub jeżeli inny sąd ma na podstawie artykułu 22 jurysdykcję wyłączną.

SEKCJA 8

Badanie jurysdykcji i dopuszczalności postępowania

Artykuł 25

Sąd państwa związanego niniejszą konwencją stwierdza z urzędu brak swej jurysdykcji, jeżeli wystąpiono do niego o rozpoznanie sprawy należącej na podstawie artykułu 22 do wyłącznej jurysdykcji sądu innego państwa związanego niniejszą konwencją.

Artykuł 26

1. Jeżeli pozwany, który ma miejsce zamieszkania w jednym państwie związanym niniejszą konwencją, jest pozwany przed sądem innego państwa związanego niniejszą konwencją i nie wdaje się w spór, sąd z urzędu stwierdza brak swej jurysdykcji, jeżeli jego jurysdykcja nie wynika z przepisów niniejszej konwencji.
2. Sąd zawiesza postępowanie do czasu ustalenia, że pozwany miał możliwość uzyskania dokumentu wszczynającego postępowanie albo dokumentu równorzędnego w czasie umożliwiającym mu przygotowanie obrony, albo że podjęte zostały wszelkie niezbędne do tego czynności.
3. Przepisy ustępu 2 zastępuje się postanowieniami artykułu 15 konwencji haskiej z dnia 15 listopada 1965 r. o doręczaniu za granicą dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych, jeżeli dokument wszczynający postępowanie lub dokument równorzędny miał być przekazany zgodnie z tą konwencją.
4. Państwa członkowskie Wspólnoty Europejskiej związane rozporządzeniem Rady (WE) nr 1348/2000 z dnia 29 maja 2000 r. lub Umową pomiędzy Wspólnotą Europejską a Królestwem Danii w sprawie doręczania dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych, podpisaną w Brukseli w dniu 19 października 2005 r., stosują w swoich wzajemnych stosunkach przepis artykułu 19 tego rozporządzenia, jeżeli dokument wszczynający postępowanie lub dokument równorzędny miał zostać przekazany zgodnie z przywołanym rozporządzeniem lub przywołaną umową.

SEKCJA 9

Zawisłość sprawy – sprawy wiążące się ze sobą

Artykuł 27

1. Jeżeli przed sądami różnych państw związanych niniejszą konwencją zawisły sprawy o to samo roszczenie między tymi samymi stronami, sąd, przed który wytoczono powództwo później, z urzędu zawiesza postępowanie do czasu stwierdzenia jurysdykcji sądu, przed który najpierw wytoczono powództwo.
2. Jeżeli stwierdzona zostanie jurysdykcja sądu, przed który najpierw wytoczono powództwo, sąd, przed który wytoczono powództwo później, stwierdza brak swej jurysdykcji na rzecz sądu.

Artykuł 28

1. Jeżeli przed sądami różnych państw związanych niniejszą konwencją zawisłe są sprawy, które pozostają ze sobą w związku, każdy sąd, przed który wytoczono powództwo później, może zawiesić postępowanie.
2. Jeżeli sprawy takie są zawisłe w pierwszej instancji, każdy sąd, przed który wytoczono powództwo później, może na wniosek strony stwierdzić także brak swej jurysdykcji, jeżeli sąd, przed który najpierw wytoczono powództwo, ma jurysdykcję w tych sprawach, a połączenie spraw jest dopuszczalne zgodnie z jego prawem.
3. W rozumieniu niniejszego artykułu uważa się, że sprawy pozostają ze sobą w związku, jeżeli istnieje między nimi tak ścisła więź, że pożądane jest ich łączne rozpoznanie i rozstrzygnięcie w celu uniknięcia wydania w oddzielnych postępowaniach sprzecznych ze sobą orzeczeń.

Artykuł 29

Jeżeli sprawy należą do wyłącznej jurysdykcji kilku sądów, sąd, przed który wytoczono powództwo później, stwierdzi brak swej jurysdykcji na rzecz sądu, przed który najpierw wytoczono powództwo.

Artykuł 30

Dla celów niniejszej sekcji przyjmuje się, że powództwo zostało wytoczone przed sąd:

- 1) w chwili, w której dokument wszczynający postępowanie albo dokument równorzędny został wniesiony do sądu, pod warunkiem że powód nie zaniechał następnie podjęcia czynności, do których podjęcia był obowiązany celem spowodowania doręczenia dokumentu pozwanemu; lub
- 2) jeżeli doręczenie pozwanemu powinno nastąpić przed wniesieniem dokumentu do sądu – w chwili, w której organ odpowiedzialny za doręczenie otrzymał dokument, pod warunkiem że powód nie zaniechał następnie podjęcia czynności, do których podjęcia był obowiązany celem wniesienia dokumentu do sądu.

SEKCJA 10

Środki tymczasowe włącznie ze środkami zabezpieczającymi*Artykuł 31*

Wniosek o zastosowanie środków tymczasowych, włącznie ze środkami zabezpieczającymi, przewidzianych w prawie państwa związanego niniejszą konwencją, może zostać wniesiony do sądu tego państwa także wówczas, gdy na podstawie niniejszej konwencji sprawa główna należy do jurysdykcji sądu innego państwa związanego niniejszą konwencją.

ROZDZIAŁ III

UZNAWANIE I WYKONYWANIE*Artykuł 32*

Na potrzeby niniejszej konwencji „orzeczenie” oznacza każde orzeczenie wydane przez sąd państwa związanego niniejszą konwencją, niezależnie od tego, czy zostanie określone jako wyrok, postanowienie, nakaz zapłaty lub nakaz egzekucyjny, włącznie z postanowieniem w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania wydanym przez urzędnika sądowego.

SEKCJA 1

Uznawanie*Artykuł 33*

1. Orzeczenia wydane w jednym państwie związanym niniejszą konwencją są uznawane w innych państwach związanych niniejszą konwencją bez potrzeby przeprowadzenia specjalnego postępowania.
2. Jeżeli sporna jest kwestia uznania orzeczenia, wówczas każda ze stron, która powołuje się na uznanie orzeczenia, może w trybie postępowania, o którym mowa w sekcjach 2 i 3 niniejszego rozdziału, wystąpić z wnioskiem o ustalenie, że orzeczenie podlega uznaniu.
3. Jeżeli uznanie jest powoływane w sporze przed sądem państwa związanego niniejszą konwencją, a rozstrzygnięcie tego sporu zależy od uznania, sąd ten może rozstrzygać o uznaniu.

Artykuł 34

Orzeczenia nie uznaje się, jeżeli:

- 1) uznanie byłoby oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym państwa, w którym wystąpiono o uznanie;
- 2) pozwanemu, który nie wdał się w spór, nie doręczono dokumentu wszczynającego postępowanie lub dokumentu równorzędnego w czasie i w sposób umożliwiającym mu przygotowanie obrony, chyba że pozwany nie złożył przeciwko orzeczeniu środka zaskarżenia, chociaż miał do tego możliwość;
- 3) orzeczenia nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym między tymi samymi stronami w państwie, w którym wystąpiono o uznanie;

- 4) orzeczenia nie da się pogodzić z wcześniejszym orzeczeniem wydanym w innym państwie związanym niniejszą konwencją albo w państwie trzecim w sporze o to samo roszczenie między tymi samymi stronami, o ile to wcześniejsze orzeczenie spełnia warunki konieczne do jego uznania w państwie, w którym wystąpiono o uznanie.

Artykuł 35

1. Orzeczenia nie uznaje się nadto, jeżeli jest ono sprzeczne z przepisami sekcji 3, 4 i 6 rozdziału II lub w wypadku przewidzianym w artykule 68. Odmowa uznania orzeczenia może nastąpić także w przypadkach przewidzianych w artykule 64 ustęp 3 i artykule 67 ustęp 4.
2. Przy badaniu podstaw jurysdykcji, o których mowa w ustępie poprzedzającym, sąd lub inny organ, do którego wystąpiono o uznanie, jest związany ustaleniami faktycznymi, na których sąd państwa pochodzenia oparł swą jurysdykcję.
3. Z zastrzeżeniem przepisów ustępu 1, jurysdykcja sądu państwa pochodzenia nie może być przedmiotem ponownego badania. Przepisy dotyczące jurysdykcji nie należą do porządku publicznego w rozumieniu artykułu 34 punkt 1.

Artykuł 36

Orzeczenie zagraniczne nie może być w żadnym wypadku przedmiotem kontroli merytorycznej.

Artykuł 37

1. Sąd państwa związanego niniejszą konwencją, przed którym dochodzi się uznania orzeczenia wydane- go w innym państwie związanym niniejszą konwencją, może zawiesić postępowanie, jeżeli od orzeczenia zo- stał wniesiony zwyczajny środek zaskarżenia.
2. Sąd państwa związanego niniejszą konwencją, przed którym dochodzi się uznania orzeczenia wyda- nego w Irlandii lub w Zjednoczonym Królestwie, może zawiesić postępowanie, jeżeli wykonanie orzeczenia zo- stało tymczasowo wstrzymane w państwie pochodzenia z powodu wniesienia środka zaskarżenia.

SEKCJA 2

Wykonywanie

Artykuł 38

1. Orzeczenia wydane w jednym państwie związanym niniejszą konwencją i w tym państwie wykonalne będą wykonywane w innym państwie związanym niniejszą konwencją, jeżeli ich wykonalność w nim zosta- nie stwierdzona na wniosek uprawnionego.
2. Jednakże w Zjednoczonym Królestwie orzeczenie takie jest wykonywane w Anglii i Walii, w Szkocji lub w Irlandii Północnej, jeżeli, na wniosek uprawnionego, zostanie zarejestrowane do wykonania w odnośnej czę- ści Zjednoczonego Królestwa.

Artykuł 39

1. Wniosek składa się do sądu albo innego właściwego organu wskazanego w wykazie w załączniku II.
2. Właściwość miejscową określa się na podstawie miejsca zamieszkania dłużnika lub na podstawie miejs- ca, w którym egzekucja powinna zostać przeprowadzona.

Artykuł 40

1. Do postępowania w sprawie składania wniosku stosuje się prawo państwa wykonania.
2. Wnioskodawca wskazuje adres do doręczeń w okręgu sądu, do którego składa wniosek. Jeżeli prawo państwa wykonania nie przewiduje wskazywania takiego adresu, wnioskodawca wskazuje pełnomocnika do doręczeń.
3. Do wniosku dołącza się dokumenty wymienione w artykule 53.

Artykuł 41

Po spełnieniu formalności przewidzianych w artykule 53 następuje niezwłoczne stwierdzenie wykonalności orzeczenia bez badania według artykułów 34 i 35. Dłużnik w tym stadium postępowania nie ma możliwości złożenia jakiegokolwiek oświadczenia.

Artykuł 42

1. O orzeczeniu wydanym po rozpoznaniu wniosku o stwierdzenie wykonalności wnioskodawca zostaje niezwłocznie zawiadomiony w formie przewidzianej przez prawo państwa wykonania.
2. Stwierdzenie wykonalności i, o ile to jeszcze nie nastąpiło, orzeczenie doręcza się dłużnikowi.

Artykuł 43

1. Każda ze stron może wnieść środek zaskarżenia od orzeczenia rozstrzygającego o wniosku o stwierdzenie wykonalności.
2. Środek zaskarżenia wnosi się do sądu wskazanego w wykazie w załączniku III.
3. Środek zaskarżenia jest rozpoznawany zgodnie z przepisami właściwymi dla postępowania, w którym wysłuchane zostają obydwie strony.
4. Jeżeli dłużnik nie wdaje się w spór przed sądem rozpoznającym środek zaskarżenia wnioskodawcy, artykuł 26 ustępy 2–4 stosuje się także, gdy dłużnik nie ma miejsca zamieszkania na terytorium żadnego z państw związanych niniejszą konwencją.
5. Środek zaskarżenia przeciwko stwierdzeniu wykonalności należy wnieść w ciągu miesiąca od jego doręczenia. Jeżeli dłużnik ma miejsce zamieszkania w państwie związanym niniejszą konwencją innym niż to, w którym nastąpiło stwierdzenie wykonalności, termin do wniesienia środka zaskarżenia wynosi dwa miesiące i biegnie od dnia doręczenia stwierdzenia wykonalności dłużnikowi osobiście lub w jego mieszkaniu. Przedłużenie tego terminu z powodu dużej odległości jest wyłączone.

Artykuł 44

Od orzeczenia wydanego w następstwie wniesienia środka zaskarżenia może być wniesiony tylko środek zaskarżenia zgodnie z załącznikiem IV.

Artykuł 45

1. Sąd rozpoznający środek zaskarżenia zgodnie z artykułem 43 lub 44 może odmówić stwierdzenia wykonalności albo je uchylić tylko z powodu jednej z przyczyn wymienionych w artykułach 34 i 35. Sąd wydaje orzeczenie niezwłocznie.
2. Orzeczenie zagraniczne nie może być w żadnym wypadku przedmiotem kontroli merytorycznej.

Artykuł 46

1. Sąd rozpoznający środek zaskarżenia zgodnie z artykułem 43 lub 44 może zawiesić postępowanie na wniosek dłużnika, jeżeli w państwie pochodzenia został wniesiony od orzeczenia zwyczajny środek zaskarżenia lub jeżeli termin do wniesienia takiego środka zaskarżenia jeszcze nie upłynął; w tym ostatnim wypadku sąd może wyznaczyć termin, w którym środek zaskarżenia powinien być wniesiony.
2. Jeżeli orzeczenie zostało wydane w Irlandii lub Zjednoczonym Królestwie, wówczas każdy środek zaskarżenia dopuszczalny w państwie pochodzenia uważa się za zwyczajny środek zaskarżenia w rozumieniu ustępu 1.
3. Sąd może również uzależnić wykonanie od złożenia, określonego przez siebie, zabezpieczenia.

Artykuł 47

1. Jeżeli orzeczenie podlega uznaniu zgodnie z niniejszą konwencją, nie ma przeszkód dla korzystania przez wnioskodawcę zgodnie z prawem państwa wykonania ze środków tymczasowych, w tym środków zabezpieczających, bez potrzeby stwierdzenia wykonalności zgodnie z artykułem 41.
2. Stwierdzenie wykonalności uprawnia do stosowania takich środków.
3. W czasie biegu terminu do wniesienia środka zaskarżenia przewidzianego w artykule 43 ustęp 5 i do chwili rozpoznania środka zaskarżenia nie może być prowadzona z majątku dłużnika egzekucja, z wyjątkiem środków zabezpieczających.

Artykuł 48

1. Jeżeli orzeczenie zagraniczne rozstrzyga o kilku roszczeniach dochodzonych w pozwie i stwierdzenie wykonalności nie może nastąpić co do wszystkich roszczeń, sąd albo inny właściwy organ stwierdza wykonalność co do jednego lub kilku roszczeń.
2. Wnioskodawca może wnosić o stwierdzenie wykonalności jedynie części orzeczenia.

Artykuł 49

Orzeczenia zagraniczne nakazujące płatność kary pieniężnej są wykonalne w państwie wykonania tylko wówczas, jeżeli wysokość kary pieniężnej została ostatecznie określona przez sądy państwa pochodzenia.

Artykuł 50

1. Wnioskodawca, któremu w państwie pochodzenia przyznano całkowitą lub częściową pomoc prawną lub zwolnienie od kosztów i opłat, korzysta w postępowaniu według niniejszego rozdziału z najbardziej dogodnego traktowania w zakresie pomocy prawnej lub zwolnienia od kosztów i opłat, jakie przewiduje prawo państwa wykonania.
2. Wnioskodawca, który wnosi o wykonanie orzeczenia organu administracyjnego, wydanego w Danii, Islandii lub Norwegii w sprawach alimentacyjnych, może w państwie wykonania wnosić o przyznanie mu korzyści z ustępu 1, jeżeli przedstawi zaświadczenie Ministerstwa Sprawiedliwości Danii, Ministerstwa Sprawiedliwości Islandii lub Ministerstwa Sprawiedliwości Norwegii stwierdzające, że spełnia warunki ekonomiczne do przyznania całkowitej lub częściowej pomocy prawnej lub zwolnienia od kosztów i opłat.

Artykuł 51

Na stronę, która w jednym z państw związanych niniejszą konwencją wnosi o wykonanie orzeczenia wydanego w innym państwie związanym niniejszą konwencją, nie można z tego powodu, że jest cudzoziemcem lub że nie ma w państwie wykonania miejsca zamieszkania lub pobytu, nałożyć obowiązku złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu lub depozytu, niezależnie od ich nazwy.

Artykuł 52

W postępowaniu o stwierdzenie wykonalności w państwie wykonania nie można pobierać żadnych opłat skarbowych lub należności ustalanych od wartości przedmiotu sporu.

SEKCJA 3

Przepisy wspólne*Artykuł 53*

1. Strona, która powołuje się na uznanie orzeczenia lub wnosi o stwierdzenie wykonalności, zobowiązana jest do przedstawienia odpisu orzeczenia spełniającego warunki wymagane do uznania go za posiadający moc dowodową.
2. Bez uszczerbku dla artykułu 55 strona, która wnosi o stwierdzenie wykonalności, zobowiązana jest ponadto do przedstawienia zaświadczenia zgodnie z artykułem 54.

Artykuł 54

Sąd albo inny właściwy organ państwa związanego niniejszą konwencją, w którym wydane zostało orzeczenie, wystawia, na wniosek, zaświadczenie, używając formularza według załącznika V do niniejszej konwencji.

Artykuł 55

1. Jeżeli zaświadczenie według artykułu 54 nie zostało przedstawione, sąd albo inny właściwy organ może wyznaczyć termin do jego przedstawienia lub poprzestać na dokumencie równorzędnym albo zwolnić od obowiązku przedstawienia zaświadczenia, jeżeli dalsze wyjaśnianie uzna za niekonieczne.

2. Na żądanie sądu albo innego właściwego organu przedstawia się tłumaczenie dokumentów. Tłumaczenie powinno być uwierzytelnione przez osobę do tego uprawnioną w jednym z państw związanych niniejszą konwencją.

Artykuł 56

Dokumenty, o których mowa w artykule 53 i artykule 55 ustęp 2 oraz pełnomocnictwo procesowe, o ile zostało ono udzielone, nie wymagają legalizacji ani innej podobnej formalności.

ROZDZIAŁ IV

DOKUMENTY URZĘDOWE I UGODY SĄDOWE*Artykuł 57*

1. Dokumenty urzędowe sporządzone i wykonalne w jednym z państw związanych z niniejszą konwencją będą objęte stwierdzeniem wykonalności w innych państwach związanych niniejszą konwencją, na wniosek, w postępowaniu według artykułu 38 i następnym. Sąd rozpoznający środek zaskarżenia zgodnie z artykułem 43 albo artykułem 44 może odmówić stwierdzenia wykonalności albo je uchylić tylko wtedy, jeżeli wykonanie dokumentu urzędowego byłoby oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym państwa wykonania.

2. Za dokumenty urzędowe w rozumieniu ustępu 1 będą uważane również zawarte przed organami administracyjnymi albo sporządzone przez te organy porozumienia lub zobowiązania alimentacyjne.

3. Przedstawiony dokument musi spełniać warunki wymagane do uznania go za posiadający moc dowodową w państwie, w którym został sporządzony.

4. Przepisy sekcji 3 rozdziału III stosuje się odpowiednio. Właściwy organ państwa związanego niniejszą konwencją, w którym dokument urzędowy został sporządzony, wystawia, na wniosek, zaświadczenie, używając formularza według załącznika VI do niniejszej konwencji.

Artykuł 58

Ugody zawarte przed sądem w toku postępowania i wykonalne w państwie związanym niniejszą konwencją, w którym zostały zawarte, będą wykonywane w państwie wykonania na tych samych warunkach jak dokumenty urzędowe. Sąd albo inny właściwy organ państwa związanego niniejszą konwencją, w którym ugoda sądowa została zawarta, wystawia, na wniosek, zaświadczenie, używając formularza według załącznika V do niniejszej konwencji.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY OGÓLNE*Artykuł 59*

1. W celu ustalenia, czy strona ma miejsce zamieszkania w państwie związanym niniejszą konwencją, którego sądy rozpoznają daną sprawę, sąd stosuje swoje prawo krajowe.

2. Jeżeli strona nie ma miejsca zamieszkania w państwie, którego sądy rozpoznają sprawę, wówczas w celu ustalenia, czy strona ma miejsce zamieszkania w innym państwie związanym niniejszą konwencją, sąd stosuje prawo tego państwa.

Artykuł 60

1. Dla celów stosowania niniejszej konwencji spółki i osoby prawne mają swoje miejsce zamieszkania w miejscu, w którym znajduje się:
 - a) ich statutowa siedziba; lub
 - b) ich główny organ zarządzający; lub
 - c) ich główne przedsiębiorstwo.
2. W przypadku Zjednoczonego Królestwa i Irlandii pod pojęciem „siedziby statutowej” należy rozumieć *registered office* lub, jeżeli taki nigdzie nie istnieje – *place of incorporation* (miejsce uzyskania zdolności prawnej) lub, jeżeli takie nigdzie nie istnieje – miejsce, zgodnie z którego prawem nastąpiło *formation* (założenie).
3. W celu ustalenia, czy „trust” ma siedzibę w państwie związanym niniejszą konwencją, przed którego sądami zawisła sprawa, sąd stosuje swoje prawo prywatne międzynarodowe.

Artykuł 61

Bez uszczerbku dla bardziej korzystnych przepisów prawa wewnętrznego osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa związanego niniejszą konwencją, które ścigane są z powodu popełnienia przestępstwa nieumyślnego przed sądami karnymi innego państwa związanego niniejszą konwencją, którego nie są obywatelami, mogą być reprezentowane przez uprawnione do tego osoby, nawet gdy nie stawiają się osobiście. Jednakże sąd może zarządzić osobiste stawiennictwo; w wypadku niezastosowania się do takiego zarządzenia orzeczenie co do roszczenia ze stosunku prawnego z zakresu prawa cywilnego, wydane bez możliwości obrony ze strony oskarżonego, nie musi być ani uznane ani wykonane w innych państwach związanych niniejszą konwencją.

Artykuł 62

Na potrzeby niniejszej konwencji pojęcie „sąd” obejmuje wszelkie organy wyznaczone przez państwo związane niniejszą konwencją jako posiadające jurysdykcję w sprawach należących do zakresu niniejszej konwencji.

ROZDZIAŁ VI

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

Artykuł 63

1. Przepisy niniejszej konwencji mają zastosowanie tylko do takich powództw i dokumentów urzędowych, które zostały wytoczone lub sporządzone po jej wejściu w życie w państwie pochodzenia, a jeżeli wnosi się o uznanie lub wykonanie orzeczenia lub dokumentu urzędowego – w państwie, w którym wystąpiono o uznanie.
2. Jeżeli powództwo zostało wytoczone w państwie pochodzenia przed wejściem w życie niniejszej konwencji, wówczas orzeczenia wydane po tej chwili będą uznawane i zezwoli się na ich wykonanie zgodnie z rozdziałem III:
 - a) jeżeli powództwo wytoczone zostało w państwie pochodzenia po tym, jak konwencja z Lugano z 16 września 1988 r. weszła w życie zarówno w państwie pochodzenia, jak i w państwie, w którym powoływane jest orzeczenie;
 - b) we wszystkich innych przypadkach, jeżeli sąd miał jurysdykcję na podstawie przepisów, które są zgodne z przepisami jurysdykcyjnymi rozdziału II lub umowy, która obowiązywała w chwili wytoczenia powództwa pomiędzy państwem pochodzenia a państwem, w którym powoływane jest orzeczenie.

ROZDZIAŁ VII

STOSUNEK DO ROZPORZĄDZENIA RADY (WE) NR 44/2001 ORAZ INNYCH AKTÓW PRAWNYCH

Artykuł 64

1. Niniejsza konwencja nie narusza stosowania przez państwa członkowskie Wspólnoty Europejskiej rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, wraz z późniejszymi zmianami, Konwencji o jurysdykcji

i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, podpisanej w Brukseli w dniu 27 września 1968 r., Protokołu w sprawie wykładni tej konwencji przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, podpisanego w Luksemburgu w dniu 3 czerwca 1971 r., w brzmieniu ustalonym przez konwencje o przystąpieniu do przywołanej konwencji oraz przywołanego Protokołu przez państwa przystępujące do Wspólnot Europejskich, ani też Umowy między Wspólnotą Europejską a Królestwem Danii w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, podpisanej w Brukseli w dniu 19 października 2005 r.

2. Jednakże niniejszą konwencję stosuje się w każdym wypadku:

- a) w sprawach jurysdykcji, jeżeli pozwany ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa, w którym obowiązuje niniejsza konwencja, ale nie obowiązuje akt prawny, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, lub jeżeli sądy tego państwa mają jurysdykcję na podstawie artykułu 22 lub 23 niniejszej konwencji;
- b) zawisłości sporu lub spraw wiążących się ze sobą w rozumieniu artykułów 27 i 28, jeżeli postępowanie zostało wszczęte w państwie, w którym obowiązuje niniejsza konwencja, ale nie obowiązuje akt prawny, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu oraz w państwie, w którym obowiązuje zarówno niniejsza konwencja, jak i akt prawny, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu;
- c) w sprawach uznawania i wykonywania, jeżeli państwo pochodzenia lub państwo, w którym wystąpiono o uznanie, nie stosuje aktu prawnego, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu.

3. Poza przyczynami przewidzianymi w tytule III, uznania lub wykonania można odmówić, jeżeli podstawa jurysdykcji, na której orzeczenie zostało oparte, różni się od podstawy wynikającej z niniejszej konwencji, a o uznanie lub wykonanie wnosi się przeciwko stronie, która ma miejsce zamieszkania w państwie, w którym obowiązuje niniejsza konwencja, ale nie obowiązuje akt prawny, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, chyba że orzeczenie może być uznane lub wykonane na podstawie prawa państwa, w którym wystąpiono o uznanie.

Artykuł 65

Z zastrzeżeniem artykułu 63 ustęp 2 oraz artykułów 66 i 67, w stosunkach między państwami związanymi niniejszą konwencją zastępuje ona konwencje zawarte między dwoma lub większą liczbą tych państw i dotyczące tych samych spraw, do których stosuje się niniejszą konwencję. Dotyczy to w szczególności konwencji wymienionych w załączniku VII.

Artykuł 66

1. Konwencje, o których mowa w artykule 65, pozostają w mocy w zakresie spraw, do których nie ma zastosowania niniejsza konwencja.
2. Pozostają one także w mocy w stosunku do orzeczeń i dokumentów urzędowych wydanych albo sporządzonych przed wejściem w życie niniejszej konwencji.

Artykuł 67

1. Niniejsza konwencja nie narusza konwencji obowiązujących między Umawiającymi się Stronami lub państwami związanymi niniejszą konwencją, które w sprawach szczególnych regulują jurysdykcję, uznawanie lub wykonywanie orzeczeń. Bez uszczerbku dla zobowiązań wynikających z innych umów między niektórymi Umawiającymi się Stronami niniejsza konwencja nie stanowi przeszkody dla zawierania takich konwencji przez Umawiające się Strony.
2. Niniejsza konwencja nie wyłącza tego, aby sąd państwa związanego niniejszą konwencją oraz konwencją dotyczącą spraw szczególnych, oparł swoją jurysdykcję na takiej konwencji, i to także wówczas, jeżeli pozwany ma miejsce zamieszkania na terytorium innego państwa związanego niniejszą konwencją, które nie jest stroną takiej konwencji. W każdym wypadku sąd ten stosuje artykuł 26 niniejszej konwencji.
3. Orzeczenia wydane w państwie związanym niniejszą konwencją przez sąd, który oparł swoją jurysdykcję na konwencji dotyczącej spraw szczególnych, będą uznawane i wykonywane w innych państwach związanych niniejszą konwencją, zgodnie z postanowieniami rozdziału III niniejszej konwencji.

4. Poza podstawami przewidzianymi w rozdziale III, uznanie lub wykonania można odmówić, jeżeli państwo, w którym wystąpiono o uznanie, nie jest stroną konwencji dotyczącej określonej dziedziny i jeżeli osoba, przeciwko której wnosi się o uznanie lub wykonanie, ma miejsce zamieszkania w tym państwie, albo jeżeli państwo, w którym wystąpiono o uznanie, jest jednym z państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej oraz w przypadku jurysdykcji wynikającej z konwencji, które musiałyby zostać zawarte przez Wspólnotę Europejską, w każdym z jej państw członkowskich, chyba że orzeczenie może być uznane lub wykonane na mocy innego przepisu prawa państwa, w którym wystąpiono o uznanie.

5. Jeżeli państwo pochodzenia i państwo, w którym wystąpiono o uznanie, są stronami konwencji w sprawach szczególnych, która to konwencja reguluje warunki uznawania i wykonywania orzeczeń, to obowiązują te warunki. W każdym wypadku mogą być stosowane postanowienia niniejszej konwencji w zakresie postępowania w sprawach o uznanie i wykonanie orzeczeń.

Artykuł 68

1. Niniejsza konwencja nie narusza umów, w których przed wejściem w życie niniejszej konwencji państwa związane nią zobowiązały się do nieuznawania orzeczeń wydanych w pozostałych państwach związanych niniejszą konwencją przeciwko pozwanemu mającemu miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu na terytorium państwa trzeciego, jeżeli orzeczenia w wypadkach określonych w artykule 4 mogą być oparte tylko na podstawach jurysdykcji przewidzianych w artykule 3 ustęp 2. Bez uszczerbku dla zobowiązań wynikających z innych umów między niektórymi Umawiającymi się Stronami, niniejsza konwencja nie stanowi przeszkody dla zawierania takich konwencji przez Umawiające się Strony.

2. Jednakże Umawiająca się Strona nie może zobowiązać się wobec państwa trzeciego do nieuznawania orzeczenia wydanego w innym państwie związanym niniejszą konwencją przez sąd opierający swą jurysdykcję na istnieniu w tym państwie majątku pozwanego lub na zajęciu przez powoda istniejącego tam majątku:

- a) jeżeli powództwo zostało wniesione w celu stwierdzenia lub zgłoszenia prawa własności lub posiadania tego majątku albo w celu otrzymania uprawnienia do rozporządzania nim lub jeżeli powództwo wynika z innego sporu pozostającego w związku z tym majątkiem; lub
- b) jeżeli majątek stanowi zabezpieczenie roszczenia, które jest przedmiotem postępowania.

ROZDZIAŁ VIII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 69

1. Konwencja jest otwarta do podpisu przez Wspólnotę Europejską, Danię i państwa, które w momencie otwarcia jej do podpisu są członkami Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu.

2. Konwencja wymaga ratyfikacji przez państwa, które ją podpisały. Dokumenty ratyfikacyjne składane są Radzie Związkowej Szwajcarii, będącej depozytariuszem niniejszej konwencji.

3. Przy ratyfikacji Umawiające się Strony mogą przedłożyć oświadczenia zgodnie z artykułami I, II i III Protokołu 1.

4. Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia szóstego miesiąca następującego po dniu, w którym Wspólnota Europejska i jedno z państw będących członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu złożyły swoje dokumenty ratyfikacyjne.

5. W stosunku do każdej innej Strony konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po dacie złożenia dokumentu ratyfikacyjnego.

6. Bez uszczerbku dla artykułu 3 ustęp 3 Protokołu 2, z chwilą wejścia w życie zgodnie z powyższymi ustępami 4 i 5, niniejsza konwencja zastępuje Konwencję o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych sporządzoną w Lugano w dniu 16 września 1988 r. Wszelkie odniesienia do konwencji z Lugano z 1988 r. w innych aktach traktowane są jako odniesienia do niniejszej konwencji.

7. W stosunkach między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej w odniesieniu do terytoriów pozaeuropejskich, o których mowa w artykule 70 ustęp 1 litera b), niniejsza konwencja zastępuje Konwencję o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, podpisaną w Brukseli w dniu 27 września 1968 r. i Protokół w sprawie wykładni tej konwencji przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, podpisany w Luksemburgu w dniu 3 czerwca 1971 r., w brzmieniu ustalonym przez konwencje o przystąpieniu do przywołanej konwencji oraz przywołanego Protokołu przez państwa przystępujące do Wspólnot Europejskich, z chwilą wejścia w życie niniejszej konwencji w odniesieniu do tych terytoriów, zgodnie z artykułem 73 ustęp 2.

Artykuł 70

1. Po wejściu w życie niniejsza Konwencja jest otwarta do przystąpienia dla:
 - a) państw, które po otwarciu niniejszej konwencji do podpisu staną się członkami Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, na warunkach określonych w artykule 71;
 - b) państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej występujących w imieniu niektórych terytoriów pozaeuropejskich, które należą do terytorium danego państwa członkowskiego, lub za których stosunki zewnętrzne to państwo członkowskie odpowiada, na warunkach określonych w artykule 71;
 - c) wszystkich innych państw, na warunkach określonych w artykule 72.
2. Państwa, o których mowa w ustępie 1, pragnące zostać Umawiającą się Stroną niniejszej konwencji, kierują wniosek do depozytariusza. Do wniosku, zawierającego informacje, o których mowa w artykułach 71 i 72, dołącza się tłumaczenie na język angielski i francuski.

Artykuł 71

1. Każde państwo, o którym mowa w artykule 70 ustęp 1 litery a) i b), pragnące zostać Umawiającą się Stroną niniejszej konwencji:
 - a) przekazuje informacje niezbędne do stosowania niniejszej konwencji;
 - b) może przedłożyć oświadczenia zgodnie z artykułami I i III Protokołu 1.
2. Przed złożeniem aktu przystąpienia danego państwa depozytariusz przekazuje wszystkie informacje otrzymane zgodnie z ustępem 1 pozostałym Umawiającym się Stronom.

Artykuł 72

1. Każde państwo, o którym mowa w artykule 70 ustęp 1 litera c), pragnące zostać Umawiającą się Stroną niniejszej konwencji:
 - a) przekazuje informacje niezbędne do stosowania niniejszej konwencji;
 - b) może przedłożyć oświadczenia zgodnie z artykułami I i III Protokołu 1; oraz
 - c) przekazuje depozytariuszowi informacje, dotyczące w szczególności:
 - 1) swojego systemu sądowego, w tym informacje na temat trybu powoływania i niezawisłości sędziów;
 - 2) swojego prawa wewnętrznego w zakresie postępowania cywilnego i wykonywania orzeczeń; oraz
 - 3) swojego prawa międzynarodowego prywatnego w zakresie dotyczącym postępowania cywilnego.
2. Przed zaproszeniem danego państwa do przystąpienia do konwencji zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, depozytariusz przekazuje wszelkie informacje otrzymane na mocy ustępu 1 pozostałym Umawiającym się Stronom.

3. Bez uszczerbku dla postanowień ustępu 4 depozytariusz zaprasza dane państwo do przystąpienia do konwencji dopiero po uzyskaniu jednomyślnej zgody Umawiających się Stron. Umawiające się Strony starają się wyrazić zgodę najpóźniej w ciągu jednego roku od przekazania stosownego wezwania przez depozytariusza.

4. Niniejsza konwencja wchodzi w życie wyłącznie pomiędzy państwem przystępującym oraz tymi Umawiającymi się Stronami, które nie wniosły żadnego sprzeciwu wobec przystąpienia przed pierwszym dniem trzeciego miesiąca od daty złożenia dokumentu przystąpienia.

Artykuł 73

1. Dokumenty przystąpienia składane są depozytariuszowi.
2. W odniesieniu do państwa przystępującego, o którym mowa w artykule 70, konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca od daty złożenia dokumentu przystąpienia. Od tego momentu państwo przystępujące uznawane jest za Umawiającą się Stronę niniejszej konwencji.
3. Każda Umawiająca się Strona może przedłożyć depozytariuszowi tekst niniejszej konwencji w języku lub językach danej Umawiającej się Strony, które będą uznawane za autentyczne, pod warunkiem wyrażenia zgody przez Umawiające się Strony zgodnie z artykułem 4 Protokołu 2.

Artykuł 74

1. Niniejsza konwencja zostaje zawarta na czas nieokreślony.
2. Każda Umawiająca się Strona może w dowolnym momencie wypowiedzieć niniejszą konwencję, przesyłając notyfikację depozytariuszowi.
3. Wypowiedzenie staje się skuteczne z końcem roku kalendarzowego następującego po upływie okresu sześciu miesięcy od daty otrzymania przez depozytariusza notyfikacji o wypowiedzeniu.

Artykuł 75

Załącznikami do niniejszej konwencji są:

- Protokół 1 w sprawie niektórych problemów jurysdykcji, procedury i wykonywania,
- Protokół 2 w sprawie jednolitej wykładni niniejszej konwencji oraz w sprawie Stałego Komitetu,
- Protokół 3 w sprawie stosowania artykułu 67 niniejszej konwencji,
- załączniki I–IV oraz załącznik VII, zawierające informacje dotyczące stosowania niniejszej konwencji,
- załączniki V i VI zawierające wzory zaświadczeń, o których mowa w artykułach 54, 57 i 58 niniejszej konwencji,
- załącznik VIII, w którym wyszczególniono języki autentyczne, o których mowa w artykule 79 niniejszej konwencji, oraz
- załącznik IX dotyczący stosowania artykułu II Protokołu 1.

Powyższe protokoły i załączniki stanowią integralną część niniejszej konwencji.

Artykuł 76

Bez uszczerbku dla postanowień artykułu 77 każda Umawiająca się Strona może wносить o rewizję niniejszej konwencji. W tym celu depozytariusz zwołuje Stały Komitet, ustanowiony w artykule 4 Protokołu 2.

Artykuł 77

1. Umawiające się Strony przekazują depozytariuszowi tekst przepisów prawnych, które powodują zmiany w wykazach zawartych w załącznikach I–IV oraz tekst uzupełnień i skreśleń w wykazie zawartym w załączniku VII, z podaniem daty ich wejścia w życie. Tekst powyższych przepisów przekazywany jest z odpowiednim wyprzedzeniem przed ich wejściem w życie, wraz z tłumaczeniem na język angielski i francuski. Depozytariusz wprowadza odpowiednie zmiany we właściwych załącznikach po konsultacji ze Stałym Komitetem zgodnie z artykułem 4 Protokołu 2. W tym celu Umawiające się Strony przekazują tłumaczenie zmian na swoje języki.

2. Wszelkie zmiany do załączników V–VI oraz VIII–IX do niniejszej konwencji przyjmowane są przez Stały Komitet zgodnie z artykułem 4 Protokołu 2.

Artykuł 78

1. Depozytariusz zawiadamia Umawiające się Strony o:
 - a) złożeniu każdego dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia;
 - b) dniu wejścia w życie niniejszej konwencji w stosunku do Umawiających się Stron;
 - c) wszelkich oświadczeniach otrzymanych zgodnie z artykułami I–IV Protokołu 1;
 - d) wszelkich informacjach przekazanych na mocy artykułu 74 ustęp 2, artykułu 77 ustęp 1 niniejszej konwencji oraz ustępu 4 Protokołu 3.
2. Do notyfikacji dołącza się tłumaczenia na język angielski i francuski.

Artykuł 79

Niniejsza konwencja, sporządzona w jednym egzemplarzu w każdym z języków wyszczególnionych w załączniku VIII – przy czym wszystkie teksty są równie autentyczne – zostaje złożona w szwajcarskim archiwum Rady Związkowej Szwajcarii. Rada Związkowa Szwajcarii przekazuje uwierzytelniony odpis każdej Umawiającej się Stronie.

W DOWÓD CZEGO, niżej podpisani pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszą konwencją.

Съставено в Лугано на тридесети октомври две хиляди и седма година.

Hecho en Lugano el treinta de octubre de dos mil siete.

V Luganu dne třicátého října dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Lugano, den tredivte oktober to tusind og syv.

Geschehen zu Lugano am dreißigsten Oktober zweitausendsieben.

Lugano, kolmekümnes oktoober kaks tuhat seitse

Έγινε στο Λουγκάνο στις τριάντα Οκτωβρίου του έτους δύο χιλιάδες επτά.

Done at Lugano, on the thirtieth day of October in the year two thousand and seven.

Fait à Lugano, le trente octobre deux mille sept.

Arna dhéanamh in Lugano, an tríochadú lá de Dheireadh Fómhair sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Lugano, addì trenta ottobre duemilasette

Gerður í Lúganó þrítugasta dag október mánaðar árið tvö þúsund og sjö.

Lugāno, divi tūkstoši septītā gada trīsdesmitajā oktobrī.

Priimta Lugane, du tūkstanèiai septintais metais spalio trisdešimtà dienà.

Kelt Luganóban, a kétezer-hetedik év október havának harmincadik napján.

Magħmul f'Lugano, fit-tlethax-il jum ta' Ottubru fis-sena elfejn u seba'.

Gedaan te Lugano, op dertig oktober tweeduizend zeven.

Utferdiget i Lugano den trettiende oktober totusenogsyv.

Sporządzono w Lugano dnia trzydziestego października dwa tysiące siódmego roku

Feito em Lugano, aos trinta dias de Outubro do ano de dois mil e sete

Înceiată la Lugano, la treizeci octombrie anul două mii șapte.

V Lugane tridsiateho oktobra dvetisícšedem.

Sestavljeno v Luganu, tridesetega oktobra leta dva tisoč sedem.

Tehty Luganossa kolmantenakymmenentenä päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Utfärdad i Lugano den trettionde oktober år tjugohundrasju.

За Европейската общност
 Por la Comunidad Europea
 Za Evropské společenství
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Euroopa Ühenduse nimel
 Thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh
 Per la Comunità europea
 Europos Kopienas vārdā
 az Európai Közösség részéről
 Ghall-Komunità Ewropea
 Voor de Europese Gemeenschap
 W imieniu Wspólnoty Europejskiej
 Pela Comunidade Europeia
 Pentru Comunitatea Europeană
 Za Európske spoločenstvo
 Za Evropsko skupnost
 Euroopan yhteisön puolesta
 På Europeiska gemenskapens vägnar

For Kongeriget Danmark

Fyrir hönd lýðveldisins Íslands

For Kongeriket Norge

Für die Schweizerische Eidgenossenschaft
 Pour la Confédération suisse
 Per la Confederazione svizzera

PROTOKÓŁ 1

o niektórych zagadnieniach jurysdykcji, postępowania i wykonania

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY UZGADNIAJĄ NINIEJSZYM, CO NASTĘPUJE:

Artykuł I

1. Pisma sądowe i pozasądowe sporządzone w jednym z państw związanych niniejszą konwencją, które powinny być doręczone osobie znajdującej się na terytorium innego państwa związanego niniejszą konwencją, przekazuje się zgodnie z przepisami konwencji lub porozumień obowiązujących między tymi państwami.
2. O ile Umawiająca się Strona, na której terytorium powinno nastąpić doręczenie, nie sprzeciwiła się w oświadczeniu skierowanym do depozytariusza, to pisma te mogą być również przesyłane przez urzędników sądowych państwa, w którym zostały sporządzone, bezpośrednio urzędnikom sądowym państwa, na którego terytorium znajduje się osoba, dla której to pismo jest przeznaczone. W takim wypadku urzędnik sądowy państwa pochodzenia przesyła odpis pisma urzędnikowi sądowemu państwa wezwanego, który jest właściwy do przekazania pisma odbiorcy. Przekazanie pisma nastąpi w sposób przewidziany przez prawo państwa wezwanego. Przekazanie stwierdza się zaświadczeniem, które przesyła się bezpośrednio urzędnikowi sądowemu państwa pochodzenia.
3. Państwa członkowskie Wspólnoty Europejskiej związane rozporządzeniem Rady (WE) nr 1348/2000 z dnia 29 maja 2000 r. lub Umową pomiędzy Wspólnotą Europejską a Królestwem Danii w sprawie doręczenia dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych, podpisaną w Brukseli w dniu 19 października 2005 r., stosują w swoich wzajemnych stosunkach przywołane rozporządzenie i przywołaną umowę.

Artykuł II

1. Jurysdykcja przewidziana w artykule 6 punkt 2 i artykule 11 w sprawach dotyczących powództwa z tytułu rękojmi i gwarancji lub powództwa interwencyjnego nie może być w pełni skutecznie realizowana w państwach związanych niniejszą konwencją, o których mowa w załączniku IX. Każda osoba mająca miejsce zamieszkania w innym państwie związanym niniejszą konwencją może być pozywana przed sądy tych państw zgodnie z przepisami, o których mowa w załączniku IX.
2. W momencie ratyfikacji Wspólnota Europejska może oświadczyć, że także w niektórych innych państwach członkowskich nie można powoływać się na jurysdykcję przewidzianą dla postępowań, o których mowa w artykule 6 punkt 2 i artykule 11, a także przekazać informacje na temat obowiązujących w tym zakresie przepisów.
3. Orzeczenia wydane w innym państwie związanym niniejszą konwencją na podstawie artykułu 6 punkt 2 lub artykułu 11 są uznawane i wykonywane w państwach wymienionych w ustępach 1 i 2 zgodnie z postanowieniami rozdziału III. Skutki, które orzeczenia wydane w tych państwach wywołują na podstawie ustępu 1 wobec osób trzecich, są uznawane również w innych państwach związanych niniejszą konwencją.

Artykuł III

1. Szwajcaria zastrzega sobie prawo do złożenia przy ratyfikacji oświadczenia, że nie będzie stosować następującej części artykułu 34 punkt 2:

„chyba że pozwany nie złożył przeciwko orzeczeniu środka zaskarżenia, chociaż miał do tego możliwość”.

Jeżeli Szwajcaria złoży takie oświadczenie, pozostałe Umawiające się Strony będą stosować takie samo zastrzeżenie w odniesieniu do orzeczeń wydanych przez sądy Szwajcarii.

2. Umawiające się Strony mogą, w odniesieniu do orzeczeń wydanych w jednym z państw przystępujących, o których mowa w artykule 70 ustęp 1 litera c), złożyć oświadczenie o zastrzeżeniu:
 - a) prawa wymienionego w ustępie 1; oraz
 - b) prawa organu wymienionego w artykule 39, bez uszczerbku dla artykułu 41, do zbadania z urzędu, czy istnieją podstawy do odmowy uznania lub wykonania orzeczenia.

3. Jeżeli Umawiająca się Strona dokonała w odniesieniu do jednego z państw przystępujących zastrzeżenia, o którym mowa w ustępie 2, to państwo przystępujące może złożyć oświadczenie o zastrzeżeniu tego samego prawa w odniesieniu do orzeczeń wydanych przez sądy tej Umawiającej się Strony.

4. Z wyjątkiem zastrzeżeń, o których mowa w ustępie 1, oświadczenia pozostają w mocy przez okresy pięcioletnie i mogą być przedłużone na końcu tych okresów. Umawiająca się Strona notyfikuje o przedłużeniu okresu obowiązywania oświadczenia, o którym mowa w ustępie 2, najpóźniej na sześć miesięcy przed końcem takiego okresu. Państwo przystępujące może przedłużyć okres obowiązywania oświadczenia złożonego na podstawie ustępu 3 dopiero po przedłużeniu okresu obowiązywania odpowiedniego oświadczenia na podstawie ustępu 2.

Artykuł IV

Oświadczenia, o których mowa w niniejszym Protokole, można w dowolnym momencie wycofać, poprzez notyfikację złożoną depozytariuszowi. Do notyfikacji dołącza się tłumaczenie na język angielski i francuski. Umawiające się Strony zapewniają tłumaczenia na swoje języki. Wycofanie staje się skuteczne pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po dacie tej notyfikacji.

PROTOKÓŁ 2**w sprawie jednolitej wykładni konwencji oraz w sprawie Stałego Komitetu**

PREAMBUŁA

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UWZGLĘDNIAJĄC artykuł 75 niniejszej konwencji,

UZNAJĄC, że istnieje ścisły związek między niniejszą konwencją, konwencją z Lugano z 1988 r. oraz aktami prawnymi, o których mowa w artykule 64 ustęp 1 niniejszej konwencji,

UZNAJĄC, że Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich przysługuje jurysdykcja do wydawania orzeczeń w sprawie wykładni aktów prawnych, o których mowa w artykule 64 ustęp 1 niniejszej konwencji,

UZNAJĄC, że niniejsza konwencja staje się częścią przepisów wspólnotowych, w związku z czym Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich przysługuje jurysdykcja do wydawania orzeczeń w sprawie wykładni postanowień niniejszej konwencji w zakresie dotyczącym stosowania jej przez sądy państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej,

ŚWIADOME orzeczeń wydanych przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w sprawie wykładni aktów prawnych, o których mowa w artykule 64 ustęp 1 niniejszej konwencji wydanych do czasu jej podpisania oraz orzeczeń wydanych przez sądy Umawiających się Stron konwencji z Lugano z 1988 r. dotyczących tej właśnie konwencji, do czasu podpisania niniejszej konwencji,

UZNAJĄC, że równoczesna rewizja konwencji z Lugano z 1988 r. i konwencji brukselskiej, która doprowadziła do przyjęcia zmienionego tekstu tych konwencji, opierała się w dużej mierze na wspomnianych orzeczeniach dotyczących konwencji brukselskiej z 1968 r. i konwencji z Lugano z 1988 r.,

UZNAJĄC, że zmieniony tekst konwencji brukselskiej został, po wejściu w życie Traktatu amsterdamskiego, włączony do rozporządzenia (WE) nr 44/2001,

UZNAJĄC, że na tym zmienionym tekście opiera się również tekst niniejszej konwencji,

PRAGNĄC zapobiec, przy pełnym poszanowaniu niezawisłości sądów, rozbieżnej wykładni oraz doprowadzić do możliwie najbardziej jednolitej wykładni postanowień niniejszej konwencji oraz przepisów rozporządzenia (WE) nr 44/2001, które zostały w dużej mierze powtórzone w niniejszej konwencji, jak również innych aktów prawnych, o których mowa w artykule 64 ustęp 1 niniejszej konwencji,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

1. Sądy stosujące niniejszą konwencję i dokonujące jej wykładni uwzględniają w należyty sposób zasady ustanowione w odpowiednich orzeczeniach dotyczących rozpatrywanych postanowień lub podobnych postanowień konwencji z Lugano z 1988 r. oraz aktów prawnych, o których mowa w artykule 64 ustęp 1 niniejszej konwencji, wydanych przez sądy państw związanych niniejszą konwencją oraz Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

2. W przypadku sądów państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej wymóg określony w ustępie 1 obowiązuje bez uszczerbku dla ich zobowiązań wobec Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich wynikających z Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz Umowy pomiędzy Wspólnotą Europejską a Królestwem Danii w sprawie właściwości sądów oraz uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, podpisanej w Brukseli w dniu 19 października 2005 r.

Artykuł 2

Każde państwo związane niniejszą konwencją i nie będące państwem członkowskim Wspólnoty Europejskiej jest uprawnione do przedkładania memoriałów i uwag na piśmie zgodnie z artykułem 23 Protokołu w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, jeżeli sąd państwa członkowskiego Wspólnoty Europejskiej skieruje do Trybunału Sprawiedliwości pytanie prejudycjalne dotyczące wykładni niniejszej konwencji lub aktów prawnych, o których mowa w artykule 64 ustęp 1 niniejszej konwencji.

Artykuł 3

1. Komisja Wspólnot Europejskich ustanawia system wymiany informacji dotyczących odpowiednich orzeczeń wydanych na podstawie niniejszej konwencji, jak również odpowiednich orzeczeń wydanych na podstawie konwencji z Lugano z 1988 r. oraz aktów prawnych, o których mowa w artykule 64 ustęp 1 niniejszej konwencji. System ten jest publicznie dostępny i zawiera orzeczenia wydane przez sądy orzekające w ostatniej instancji oraz Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, jak również prawomocne orzeczenia szczególnej wagi wydane na podstawie niniejszej konwencji, konwencji z Lugano z 1988 r. lub aktów prawnych, o których mowa w artykule 64 ustęp 1 niniejszej konwencji. Orzeczenia są klasyfikowane i opatrywane streszczeniem.

System ten obejmuje przekazywanie Komisji przez właściwe organy państw związanych niniejszą konwencją orzeczeń, o których mowa powyżej, wydanych przez sądy tych państw.

2. Wyboru spraw o szczególnym znaczeniu dla właściwego funkcjonowania konwencji dokonuje Sekretarz Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, który przedstawia wybrane orzecznictwo na posiedzeniu ekspertów zgodnie z artykułem 5 niniejszego Protokołu.

3. Do czasu ustanowienia przez Wspólnoty Europejskie systemu przewidzianego w ustępie 1 Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich utrzymuje system wymiany informacji ustanowiony w Protokole 2 do konwencji z Lugano z 1988 r. dla orzeczeń wydanych na mocy niniejszej konwencji i konwencji z Lugano z 1988 r.

Artykuł 4

1. Ustanawia się Stały Komitet, złożony z przedstawicieli Umawiających się Stron.
2. Na wniosek Umawiającej się Strony depozytariusz konwencji zwołuje posiedzenie Komitetu w celu:
 - przeprowadzenia konsultacji w sprawie stosunku niniejszej konwencji do pozostałych aktów międzynarodowych,
 - przeprowadzenia konsultacji w sprawie zastosowania artykułu 67 konwencji, w tym w sprawie zamierzonych przystąpień do konwencji dotyczących spraw szczególnych, o których mowa w artykule 67 ustęp 1, oraz projektów przepisów, o których mowa w Protokole 3,
 - rozważenia kwestii przystąpienia nowych państw. W szczególności, Komitet może kierować do państw przystępujących, o których mowa w artykule 70 ustęp 1 litera c), zapytania dotyczące ich systemu sądowego i wdrożenia konwencji. Komitet może również rozważać kwestie ewentualnych dostosowań, niezbędnych do stosowania konwencji w państwach przystępujących,
 - przyjęcia wersji w nowych językach autentycznych na mocy artykułu 73 ustęp 3 niniejszej konwencji i przyjęcia niezbędnych zmian w załączniku VIII,
 - przeprowadzenia konsultacji w sprawie rewizji konwencji na mocy artykułu 76,
 - przeprowadzenia konsultacji w sprawie zmian w załącznikach I–IV i załączniku VII na mocy artykułu 77 ustęp 1,

- przyjęcia zmian w załącznikach V i VI na mocy artykułu 77 ustęp 2,
 - wycofania zastrzeżeń i oświadczeń poczynionych przez Umawiające się Strony na mocy Protokołu 1 i wprowadzenia niezbędnych zmian do załącznika IX.
3. Komitet przyjmuje przepisy proceduralne regulujące jego funkcjonowanie i podejmowanie decyzji. Przepisy te przewidują możliwość konsultacji i podejmowania decyzji w ramach procedury pisemnej.

Artykuł 5

1. Depozytariusz może w razie potrzeby zwołać posiedzenie ekspertów celem wymiany poglądów na temat funkcjonowania konwencji, w szczególności na temat kierunków orzecznictwa oraz nowych przepisów mogących mieć wpływ na stosowanie konwencji.
 2. W posiedzeniu udział biorą eksperci reprezentujący Umawiające się Strony, państwa związane niniejszą konwencją, Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich oraz Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu. W posiedzeniu mogą wziąć udział także inni eksperci, których obecność zostanie uznana za wskazaną.
 3. Wszelkie problemy związane z funkcjonowaniem konwencji mogą być przedstawione Stałemu Komitetowi, o którym mowa w artykule 4 niniejszego Protokołu, w celu podjęcia przez niego stosownych działań.
-

PROTOKÓŁ 3
w sprawie stosowania artykułu 67 konwencji

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY UZGADNIAJĄ NINIEJSZYM, CO NASTĘPUJE:

1. Dla celów niniejszej konwencji postanowienia, które w stosunku do poszczególnych zagadnień regulują jurysdykcję, uznawanie lub wykonywanie orzeczeń i które są lub będą w przyszłości zawarte w aktach prawnych instytucji Wspólnot Europejskich, traktuje się w taki sam sposób jak konwencje wymienione w artykule 67 ustęp 1.
 2. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron uważa, że przepis zawarty w projekcie aktu prawnego instytucji Wspólnot Europejskich nie jest zgodny z konwencją, to Umawiające się Strony rozważą niezwłocznie zmianę konwencji zgodnie z artykułem 76, nie naruszając procedury przewidzianej w Protokole 2.
 3. Jeżeli Umawiająca się Strona lub kilka Stron łącznie wprowadzą niektóre lub wszystkie z przepisów zawartych w aktach prawnych instytucji Wspólnoty Europejskiej, o których mowa w ustępie 1, do prawa krajowego, takie przepisy prawa krajowego traktowane są w ten sam sposób, jak postanowienia konwencji, o których mowa w artykule 67 ustęp 1.
 4. Umawiające się Strony przekazują depozytariuszowi tekst przepisów wymienionych w ustępie 3. Do tekstu dołącza się tłumaczenie na język angielski i francuski.
-

ZAŁĄCZNIK I

Przepisy jurysdykcyjne, o których mowa w artykule 3 ustęp 2 i artykule 4 ustęp 2 konwencji, są następujące:

- w Belgii: artykuły 5–14 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. o prawie prywatnym międzynarodowym,
- w Bułgarii: artykuł 4 ustęp 1 kodeksu prawa prywatnego międzynarodowego,
- w Republice Czeskiej: artykuł 86 ustawy nr 99/1963 Sb., kodeks postępowania cywilnego (*občanský soudní řád*), z późniejszymi zmianami,
- w Danii: artykuł 246 ustępy 2 i 3 ustawy o wymiarze sprawiedliwości (*Lov om rettens pleje*),
- w Niemczech: artykuł 23 kodeksu postępowania cywilnego (*Zivilprozessordnung*),
- w Estonii: paragraf 86 kodeksu postępowania cywilnego (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*),
- w Grecji: artykuł 40 kodeksu postępowania cywilnego (*Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας*),
- we Francji: artykuły 14 i 15 kodeksu cywilnego (*Code civil*),
- na Islandii: artykuł 32 ustęp 4 ustawy o postępowaniu cywilnym (*Lög um meðferð einkamála nr. 91/1991*),
- w Irlandii: przepisy umożliwiające oparcie jurysdykcji na fakcie doręczenia pozwanemu dokumentu wszczynającego postępowanie podczas jego czasowego pobytu w Irlandii,
- we Włoszech: artykuły 3 i 4 ustawy 218 z dnia 31 maja 1995 r.,
- na Cyprze: artykuł 21 ustęp 2 ustawy nr 14 o sądach z 1960 r., z późniejszymi zmianami,
- na Łotwie: artykuł 27 i artykuł 28 ustępy 3, 5, 6 i 9 ustawy o postępowaniu cywilnym (*Civilprocesa likums*),
- na Litwie: artykuł 31 kodeksu postępowania cywilnego (*Civilinio proceso kodeksas*),
- w Luksemburgu: artykuły 14 i 15 kodeksu cywilnego (*Code civil*),
- na Węgrzech: artykuł 57 dekretu z mocą ustawy nr 13 z 1979 r. o prawie prywatnym międzynarodowym (*a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet*),
- na Malcie: artykuły 742, 743 i 744 kodeksu organizacji i procedury cywilnej — rozdział 12 (*Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili — Kap. 12*) oraz artykuł 549 kodeksu handlowego — rozdział 13 (*Kodiċi tal-kummerċ — Kap. 13*),
- w Norwegii: artykuł 4–3 ustęp 2 zdanie drugie ustawy o rozstrzyganiu sporów (*tvisteloven*),
- w Austrii: artykuł 99 ustawy o właściwości sądów (*Jurisdiktionsnorm*),
- w Polsce: artykuły 1103 i 1110 Kodeksu postępowania cywilnego, w zakresie, w jakim ustalają one jurysdykcję na podstawie miejsca zamieszkania lub siedziby pozwanego w Polsce, posiadania przez niego majątku lub praw majątkowych w Polsce lub też faktu, że przedmiot sporu znajduje się w Polsce i faktu, że jedna ze stron jest obywatelem polskim,
- w Portugalii: artykuły 65 i 65 A kodeksu postępowania cywilnego (*Código de Processo Civil*) oraz artykuł 11 kodeksu postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy (*Código de Processo de Trabalho*),
- w Rumunii: artykuły 148–157 ustawy nr 105/1992 w sprawie stosunków w zakresie prawa prywatnego międzynarodowego,

- w Słowenii: artykuł 48 ustęp 2 w ustawie o prawie prywatnym międzynarodowym i postępowaniu w tym zakresie (*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*) w związku z artykułem 47 ustęp 2 ustawy o postępowaniu cywilnym (*Zakon o pravdnem postopku*) i artykuł 58 w ustawie o prawie prywatnym międzynarodowym i postępowaniu w tym zakresie (*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*) w związku z artykułem 59 ustawy o postępowaniu cywilnym (*Zakon o pravdnem postopku*),
 - na Słowacji: artykuły 37–37e ustawy nr 97/1963 o prawie prywatnym międzynarodowym i właściwy regulamin,
 - w Szwajcarii: *le for du lieu du séquestre*/*Gerichtsstand des Arrestortes*/*foro del luogo del sequestro* w rozumieniu artykułu 4 *loi fédérale sur le droit international privé*/*Bundesgesetz über das internationale Privatrecht*/*legge federale sul diritto internazionale privato*,
 - w Finlandii: rozdział 10 artykuł 1 zdanie drugie, trzecie i czwarte kodeksu procedury sądowej (*oikeudenkäymiskaari/rättegångsbalken*),
 - w Szwecji: rozdział 10 artykuł 3 akapit pierwszy zdanie pierwsze kodeksu procedury sądowej (*rättegångsbalken*),
 - w Zjednoczonym Królestwie:
przepisy umożliwiające oparcie jurysdykcji na fakcie:
 - a) doręczenia pozwanemu dokumentu wszczynającego postępowanie podczas jego czasowej obecności w Zjednoczonym Królestwie; lub
 - b) posiadania przez pozwanego majątku w Zjednoczonym Królestwie; lub
 - c) zajęcia przez powoda majątku w Zjednoczonym Królestwie.
-

ZAŁĄCZNIK II

Wniosek, o którym mowa w artykule 39 konwencji, można złożyć do następujących sądów albo innych właściwych organów:

- w Belgii: „tribunal de première instance” lub „rechtbank van eerste aanleg” lub „erstinstanzliches Gericht”,
- w Bułgarii: „Софийски градски съд”,
- w Republice Czeskiej: „okresní soud” lub „soudní exekutor”,
- w Danii: „byret”,
- w Niemczech:
 - a) przewodniczący izby w „Landgericht”;
 - b) notariusz w procedurze dotyczącej orzeczenia o uznaniu wykonalności dokumentu urzędowego,
- w Estonii: „maakohus” (okręgowy sąd pierwszej instancji),
- w Grecji: „Μονομελές Πρωτοδικείο”,
- w Hiszpanii: „Juzgado de Primera Instancia”,
- we Francji:
 - a) „greffier en chef du tribunal de grande instance”;
 - b) „président de la chambre départementale des notaires” w przypadku wniosku o wydanie orzeczenia o uznaniu wykonalności notarialnego dokumentu urzędowego,
- w Irlandii: „the High Court”,
- na Islandii: „héraðsdómur”,
- we Włoszech: „corte d'appello”,
- na Cyprze: „Επαρχιακό Δικαστήριο” lub, w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne, „Οικογενειακό Δικαστήριο”,
- na Łotwie: „rajona (pilsētas) tiesa”,
- na Litwie: „Lietuvos apeliacinis teismas”
- w Luksemburgu: prezes „tribunal d'arrondissement”,
- na Węgrzech: „megyei bíróság székhelyén működő helyi bíróság”, a w Budapeszcie „Budai Központi Kerületi Bíróság”,
- na Malcie: „Prim' Awla tal-Qorti Ċivili” lub „Qorti tal-Maġistrati ta' Ghawdex fil-gurisdizzjoni superjuri tagħha”, lub, w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne, „Registatur tal-Qorti” po przekazaniu przez „Ministru responsabbli għall-Ġustizzja”,
- w Niderlandach: „voorzieningenrechter van de rechtbank”,
- w Norwegii: „tingrett”,
- w Austrii: „Bezirksgericht”,
- w Polsce: „sąd okręgowy”,

- w Portugalii: „Tribunal de Comarca”,
 - w Rumunii: „Tribunal”,
 - w Słowenii: „okrožno sodišče”,
 - na Słowacji: „okresný súd”,
 - w Szwajcarii:
 - a) w odniesieniu do orzeczeń zasądających wypłatę kwoty pieniężnej, „juge de la mainlevée”/„Rechtsöffnungsrichter”/„giudice competente a pronunciare sul rigetto dell’opposizione”, w ramach postępowania uregulowanego w artykułach 80 i 81 *loi fédérale sur la poursuite pour dettes et la faillite/Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs/legge federale sulla esecuzione e sul fallimento*;
 - b) w odniesieniu do orzeczeń zasądających świadczenie inne niż wypłata kwoty pieniężnej, „juge cantonal d’exequatur” compétent/zuständiger „kantonaler Vollstreckungsrichter”/„giudice cantonale” competente a pronunciare l’exequatur,
 - w Finlandii: „käräjäoikeus/tingsrätt”,
 - w Szwecji: „Svea hovrätt”,
 - w Zjednoczonym Królestwie:
 - a) w Anglii i Walii — „High Court of Justice” lub — w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne — „Magistrates’ Court” po przekazaniu przez „Secretary of State”;
 - b) w Szkocji — „Court of Session” lub — w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne — „Sheriff Court” za pośrednictwem „Secretary of State”;
 - c) w Irlandii Północnej — „High Court of Justice” lub — w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne — „Magistrates Court” po przekazaniu przez „Secretary of State”;
 - d) na Gibraltarze „Supreme Court of Gibraltar” lub — w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne — „Magistrates Court” po przekazaniu przez „Attorney General of Gibraltar”.
-

ZAŁĄCZNIK III

Środki zaskarżenia, o których mowa w artykule 43 ustęp 2 konwencji, można wnosić do następujących sądów:

- w Belgii:
 - a) w przypadku środka zaskarżenia wnoszonego przez stronę, przeciwko której orzeczenie ma być wykonane, „tribunal de première instance” lub „rechtbank van eerste aanleg” lub „erstinstanzliche Gericht”;
 - b) w przypadku środka zaskarżenia wnoszonego przez wnioskodawcę: „cour d’appel” lub „hof van beroep”,
- w Bułgarii: „Апелативен съд — София”,
- w Republice Czeskiej: sąd odwoławczy za pośrednictwem sądu pierwszej instancji,
- w Danii: „landsret”,
- w Republice Federalnej Niemiec: „Oberlandesgericht”,
- w Estonii: „ringkonnakohtus”,
- w Grecji: „Εφετείο”,
- w Hiszpanii: „Juzgado de Primera Instancia”, który wydał zaskarżone orzeczenie, aby środek zaskarżenia mógł zostać rozpatrzony przez Audiencia Provincial,
- we Francji:
 - a) „cour d’appel” w przypadku orzeczeń zatwierdzających wnioski;
 - b) przewodniczący składu sędziowskiego w „tribunal de grande instance” w przypadku orzeczeń odrzucających wnioski,
- w Irlandii: „the High Court”,
- na Islandii: „héraðsdómur”,
- we Włoszech: „corte d’appello”,
- na Cyprze: „Επαρχιακό Δικαστήριο” lub, w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne, „Οικογενειακό Δικαστήριο”,
- na Łotwie: „Apgabaltiesa” za pośrednictwem „rajona (pilsētas) tiesa”,
- na Litwie: „Lietuvos apeliacinis teismas”,
- w Luksemburgu: „Cour supérieure de justice” orzekający jako sąd odwoławczy,
- na Węgrzech: miejscowy sąd pierwszej instancji przy siedzibie sądu okręgowego (w Budapeszcie, przy centralnym sądzie rejonowym w Budzie); środek zaskarżenia rozpatruje sąd okręgowy (w Budapeszcie sąd miasta stołecznego),
- na Malcie: „Qorti ta’ l-Appell” zgodnie z procedurą odwoławczą ustanowioną w Kodiċi ta’ Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili — Kap. 12, lub, w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne „ċitazzjoni” przed „Prim’ Awla tal-Qorti ivili jew il-Qorti tal-Maġistrati ta’ Ghawdex fil-ġurisdizzjoni superjuri tagħha”,
- w Niderlandach: „rechtbank”,

- w Norwegii: „lagmannsrett”,
 - w Austrii: „Landesgericht” za pośrednictwem „Bezirksgericht”,
 - w Polsce: „sąd apelacyjny” za pośrednictwem „sądu okręgowego”,
 - w Portugalii: „Tribunal da Relação” jako sąd właściwy. Środek zaskarżenia wnoszony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi, w formie odwołania wniesionego do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie,
 - w Rumunii: „Curte de Apel”,
 - w Słowenii: „okrožno sodišče”,
 - na Słowacji: sąd odwoławczy za pośrednictwem sądu rejonowego, którego orzeczenie zostało zaskarżone,
 - w Szwajcarii: „tribunal cantonal/Kantonsgericht/tribunale cantonale”,
 - w Finlandii: „hovioikeus/hovrätt”,
 - w Szwecji: „Svea hovrätt”,
 - w Zjednoczonym Królestwie:
 - a) w Anglii i Walii — „High Court of Justice” lub — w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne — „Magistrates Court”;
 - b) w Szkocji — „Court of Session” lub — w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne — „Sheriff Court”;
 - c) w Irlandii Północnej — „High Court of Justice” lub — w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne — „Magistrates Court”;
 - d) na Gibraltarze — „Supreme Court of Gibraltar” lub — w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne — „Magistrates’ Court”.
-

ZAŁĄCZNIK IV

Środki zaskarżenia ożliwe do wniesienia na mocy artykułu 44 konwencji są następujące:

- w Belgii: Grecji, Hiszpanii, Francji, Włoszech, Luksemburgu i Niderlandach — skarga kasacyjna,
- w Bułgarii: „обжалване пред Върховния касационен съд”,
- w Republice Czeskiej: „dovolání” oraz „žaloba pro zmatečnost”,
- w Danii: środek zaskarżenia wnoszony do „højesteret”, za zgodą „Procesbevillingsnævnet”,
- w Republice Federalnej Niemiec: „Rechtsbeschwerde”,
- w Estonii: „kassatsioonkaebus”,
- w Irlandii: środek zaskarżenia ograniczony do kwestii prawnych wnoszony do „Supreme Court”;
- na Islandii: środek zaskarżenia wnoszony do „Hæstiréttur”,
- na Cyprze: środek zaskarżenia wnoszony do Sądu Najwyższego,
- na Łotwie: środek zaskarżenia wnoszony do „Augstākās tiesas Senāts” za pośrednictwem „Apgabaltiesa”,
- na Litwie: środek zaskarżenia wnoszony do „Lietuvos Aukščiausiasis Teismas”,
- na Węgrzech: „felülvizsgálati kérelem”,
- na Malcie: nie przysługuje środek zaskarżenia do innego sądu; w przypadku orzeczeń w sprawach o roszczenia alimentacyjne „Qorti ta' l-Appell” zgodnie z procedurą odwoławczą ustanowioną w „kodiċi ta' Organizazzjoni u Procedura Ċivili — Kap. 12”,
- w Norwegii: środek zaskarżenia wnoszony do „Høyesterett”,
- w Austrii: „Revisionsrekurs”,
- w Polsce: „skarga kasacyjna”,
- w Portugalii: środek zaskarżenia ograniczony do kwestii prawnych,
- w Rumunii: „contestație în anulare” lub „revizuire”,
- w Słowenii: środek zaskarżenia wnoszony do „Vrhovno sodišče Republike Slovenije”,
- na Słowacji: „dovolanie”,
- w Szwajcarii: „recours devant le Tribunal fédéral”/„Beschwerde beim Bundesgericht”/„ricorso davanti al Tribunale federale”,
- w Finlandii: środek zaskarżenia wnoszony do „korkein oikeus/högsta domstolen”,
- w Szwecji: środek zaskarżenia wnoszony do „Högsta domstolen”,
- w Zjednoczonym Królestwie: jeden środek zaskarżenia ograniczony do kwestii prawnych.

ZAŁĄCZNIK V

Zaświadczenie, o którym mowa w artykułach 54 i 58 konwencji, dotyczące orzeczeń i ugód sądowych

1. Państwo pochodzenia
2. Sąd albo inny właściwy organ wydający zaświadczenie
 - 2.1. Nazwa:
 - 2.2. Adres:
 - 2.3. Tel./faks/adres poczty elektronicznej
3. Sąd, który wydał orzeczenie/przed którym zawarta została ugoda sądowa (*)
 - 3.1. Rodzaj sądu
 - 3.2. Siedziba
4. Orzeczenie/ugoda sądowa (*)
 - 4.1. Data
 - 4.2. Numer referencyjny
 - 4.3. Strony orzeczenia/ugody sądowej (*)
 - 4.3.1. Nazwa(-y)/nazwisko(-a) powoda(-ów)
 - 4.3.2. Nazwa(-wy)/nazwisko(-ska) pozwanego(-ych)
 - 4.3.3. Nazwa(-y)/nazwisko(-a) innej(-ych) strony (stron), jeśli występują
 - 4.4. Data doręczenia dokumentu wszczynającego postępowanie, jeżeli orzeczenie wydano zaocznie
 - 4.5. Treść wyroku/ugody sądowej (*) dołączonych do niniejszego zaświadczenia
5. Nazwy/nazwiska stron, którym przyznano pomoc prawną

Orzeczenie/ugoda sądowa (*) jest wykonalne(-a) w państwie pochodzenia (artykuły 38 i 58 konwencji) wobec:

Imię i nazwisko:

Sporządzono w ... dnia ...

Podpis lub pieczęć ...

(*) Niepotrzebne skreślić

ZAŁĄCZNIK VI

Zaświadczenie, o którym mowa w artykule 57 ustęp 4 konwencji, dotyczące dokumentów urzędowych

1. Państwo pochodzenia
2. Sąd albo inny właściwy organ wydający zaświadczenie
 - 2.1. Nazwa:
 - 2.2. Adres:
 - 2.3. Tel./faks/adres poczty elektronicznej
3. Organ, który nadał dokumentowi charakter urzędowy
 - 3.1. Organ, który uczestniczył w sporządzaniu dokumentu urzędowego (jeśli dotyczy)
 - 3.1.1. Nazwa i oznaczenie organu
 - 3.1.2. Siedziba
 - 3.2. Organ, który wpisał dokument urzędowy do ewidencji (jeśli dotyczy)
 - 3.2.1. Rodzaj organu
 - 3.2.2. Siedziba
4. Dokument urzędowy
 - 4.1. Opis
 - 4.2. Data
 - 4.2.1. sporządzenia dokumentu
 - 4.2.2. oraz, jeśli odmienna: data wpisania dokumentu do ewidencji
 - 4.3. Numer referencyjny
 - 4.4. Strony dokumentu urzędowego
 - 4.4.1. Nazwa/nazwisko wierzyciela
 - 4.4.2. Nazwa/nazwisko dłużnika
5. Treść wykonalnego zobowiązania zgodnie z dokumentem dołączonym do niniejszego zaświadczenia

Dokument urzędowy jest wykonalny w państwie pochodzenia wobec dłużnika (artykuł 57 ustęp 1 konwencji)

Sporządzono w...dnia...

Podpis lub pieczęć

ZAŁĄCZNIK VII

Zgodnie z artykułem 65 niniejszej konwencji zastępuje ona w szczególności następujące konwencje:

- Traktat pomiędzy Konfederacją Szwajcarską i Hiszpanią o wzajemnym wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, podpisany w Madrycie w dniu 19 listopada 1896 r.,
 - Konwencja pomiędzy Republiką Czechosłowacką i Konfederacją Szwajcarską o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych z protokołem dodatkowym, podpisana w Bernie w dniu 21 grudnia 1926 r.,
 - Konwencja pomiędzy Konfederacją Szwajcarską i Rzeszą Niemiecką o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych i arbitrażowych, podpisana w Bernie w dniu 2 listopada 1929 r.,
 - Konwencja pomiędzy Danią, Finlandią, Islandią, Norwegią i Szwecją o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych, podpisana w Kopenhadze w dniu 16 marca 1932 r.,
 - Konwencja pomiędzy Konfederacją Szwajcarską i Włochami o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń, podpisana w Rzymie w dniu 3 stycznia 1933 r.,
 - Konwencja pomiędzy Szwecją i Konfederacją Szwajcarską o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych i arbitrażowych, podpisana w Sztokholmie w dniu 15 stycznia 1936 r.,
 - Konwencja między Konfederacją Szwajcarską i Belgią o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych i arbitrażowych, podpisana w Bernie w dniu 29 kwietnia 1959 r.,
 - Konwencja pomiędzy Austrią i Konfederacją Szwajcarską o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych, podpisana w Bernie w dniu 16 grudnia 1960 r.,
 - Konwencja pomiędzy Norwegią i Zjednoczonym Królestwem przewidująca wzajemne uznawanie i wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych, podpisana w Londynie w dniu 12 czerwca 1961 r.,
 - Konwencja pomiędzy Norwegią i Republiką Federalną Niemiec o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych oraz dokumentów opatrzonych klauzulą wykonalności w sprawach cywilnych i handlowych, podpisana w Oslo w dniu 17 czerwca 1977 r.,
 - Konwencja pomiędzy Danią, Finlandią, Islandią, Norwegią i Szwecją o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych, podpisana w Kopenhadze w dniu 11 października 1977 r., oraz
 - Konwencja pomiędzy Norwegią a Austrią o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych, podpisana w Wiedniu w dniu 21 maja 1984 r.
-

ZAŁĄCZNIK VIII

Języki, o których mowa w artykule 79 konwencji, to: angielski, bułgarski, czeski, duński, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki, islandzki, litewski, łotewski, maltański, niderlandzki, niemiecki, norweski, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki, węgierski i włoski.

ZAŁĄCZNIK IX

Państwa i przepisy, o których mowa w artykule II Protokołu 1:

- Niemcy: artykuły 68, 72, 73 i 74 kodeksu postępowania cywilnego (*Zivilprozeßordnung*) dotyczące procedury przypozwania,
- Austria: artykuł 21 kodeksu postępowania cywilnego (*Zivilprozeßordnung*), dotyczący procedury przypozwania,
- Węgry: artykuły 58–60 kodeksu postępowania cywilnego (*Polgári perrendtartás*) dotyczące procedury przypozwania,
- Szwajcaria, w odniesieniu do tych kantonów, w których obowiązuje kodeks postępowania cywilnego nieprzewidujący jurysdykcji, o której mowa w artykule 6 ustęp 2 i artykule 11 konwencji: właściwe przepisy dotyczące procedury przypozwania (*litis denuntiatio*) obowiązującego kodeksu postępowania cywilnego.